

Naročnina listu: ==
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . " 5.—
 Četrť leta . . . " 2-50
 Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petitvrste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :::: popust. ::::
„Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Dogodki na Rusko-Poljskem.

Rusi v veliki premoči. — Pri Varšavi, Novo-Georgievskem in Ivangorodu Rusi udrli čez Vislo. — Avstrijci in Nemci se umaknili. — Avstrijci pri Radomu ustavili. — General Hindenburg bo zbral avstrijsko-nemške čete na drugem torišču. — V Galiciji nobene izpremembe. — Le pri Drohobiczu Rusi prodrli proti Karpatom, a bili odbiti. — V izhodni Bosni Srbi do zadnjega pregnani. — Srbska pokrajina Mačva v naših rokah. — Sarajevo odprto. — Avstrijska ladja obstreljuje Lovčen. — Na francosko-nemškem bojišču borba vedno srditejša.

Vseh mrtvih dan.

Letos kosi neusmiljena smrt z veliko koso. Solze zaostalih bi lahko napolnile potoke. Na vseh mrtvih dan bo nenavadno veliko svežih grobov in ob njih bodo stale jokajoče matere, neutolažljive žene, zapuščeni otroci, nesrečne neveste. Ne v istini, ampak v duhu se bodo postavljali žalujoči zaostali ob sveže grobove. Kajti večino dragih rajnih je našla smrt na bojiščih. Daleč, daleč proč od domovine krije hladna zemlja junaška trupla. Naše misli bodo romale tje na bojna polja, le naše solze bodo rosile domačo zemljo. Kakor plamenčki dušnodanskih lučic nemirno koprnijo proti nebesom, tako bodo naše vroče molitve romale preko bojišč in se dvigale k Bogu. Veliko žalosti bo letos na vseh mrtvih dan, veliko solz, a tudi veliko pobožnih misli in molitev.

Toda brezmejni žalosti se ne smemo udajati! Gospod je dal, Gospod je vzel, blagoslovljeno bodi njegovo ime. Oče, ki si izgubil svojega sina, vzravnaj se zopet in bodi tudi v žalosti močan! Izjokaj se, tiho in globoko, a v svojih mislih se ne upiraj Bogu in se ne huduj nad njim! Žena, išči poguma, ako je tvoj mož izkrmavel na bojnem polju. Zaupaj trdno v Boga, ki tolaži in pomaga vdovam ter sirotam! Sestra, ne izgubi veselja do življenja, ako ti je sovražna, krogla vzela tvojega brata! Jokaj za njim, a tolaži te naj zavest, da se nad zvezdami zopet najdemo in vidimo! Nevesta, udaj se in ukloni ponižno božji volji, ako si izgubila dragega zaročenca, naj počiva junak v miru, ne vznemirjaj ga s svojo nevoljo! Vsi ostanimo močni in potrpežljivo prenašajmo, kar nam je Bog naklonil! Oklepajmo se svojega Boga in zaupajmo v Previdnost božjo, ki vse prav

stori. Gospod je dal, gospod je vzel, blagoslovljeno bodi njegovo ime!

Vseh mrtvih dan je letos dan velike žalosti, a naj bo tudi dan gorečih molitev in trdnega zaupanja v božjo Previdnost!

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 29. oktobra.

Na Rusko-Poljskem so se avstrijsko-nemške čete, stoječe pod poveljstvom generala Hindenburga, umaknile! Že dne 27. oktobra je nemški vojni stan poročal: „Severno od Ivangoroda so prekoračili novi ruski armadni zbori reko Vislo.“ A poročilo istega vojnega stana z naslednjega dne, 28. oktobra, se že glasi, da so se avstrijsko-nemške čete na Rusko-Poljskem umaknile in da se bodo na drugem prostoru na novo razvrstile.

Skraja so imele avstrijsko-nemške čete na Rusko-Poljskem marsikatero uspehe. Prodrle so blizu do Varšave ter obstreljevale predutrdbe. Tudi pred Ivangorodom so že stale naše in nemške čete, razstavljene ob straneh železnice, ki vodi v Radom, ter obstreljevale trdnjavo. Po neuradnih poročilih so že padle tri ivangorodske utrdbe.

Toda zadnje dni so, kakor poroča glavni stan, z dne 27. t. m., Rusi udrli z močnimi krdeli čez Vislo. To se je zgodilo pri Nowogeorgijewsku, Varšavi in Ivangorodu in sicer v takem številu, da so Rusi lahko pričeli z obkoljevalnimi operacijami. Kakor hitro je avstrijsko-nemško poveljstvo spoznalo to premoč in opazilo obkoljevalne namene, je dalo ukaz za umikanje. Naša, nemška in ruska poročila, vsa soglasno poročajo, da smo se umaknili v redu in da nas skraja sovražnik niti ni zasledoval.

Toda avstrijske čete se očitno niso na celni črti umaknile, ker so med umikanjem dobile nova ojačenja. Gotovo so se pri Radomu ustavile zasledujočemu sovražniku. Ali se je to zgodilo, ker so došla

ojačenja tako velika, da so se lahko brez vsake skrbi zopet zapletle v boje, ali da s tem varujejo umikanje drugih krdel, o tem nimamo podatkov, torej tudi nobene sodbe.

Ruskemu vrhovnemu vojnemu poveljstvu je bilo gotovo neizmerno mnogo na tem ležeče, da se osvobodita obe ruski trdnjavi Varšava in Ivangorod srditih sovražnih naskokov, ki so postajali že vsak dan nevarnejši. Ivangorod je stal neposredno pred padcem, in tudi na Varšavo so naše zavezniške čete hudo pritiskale. Za rusko javnost bi bila vest, da Rusi Przemysla niso mogli vzeti, a da so Avstrijci zavzeli Ivangorod in zavezniške čete mogoče tudi Varšavo, naravnost uničevalna. Zato je rusko poveljstvo dirigiralo vse razpoložljive rezerve na to črto. In teh rezerv ni bilo majhno število! Saj je razpolagalo rusko poveljstvo samo z 700.000 rekruti, ki so bili že meseca junija vpoklicani pod orožje. Ob enem je upalo rusko poveljstvo, da privede bitko na bojni črti Varšava—Ivangorod do odločitve. Prva nakana: oteje trdnjav Varšava in Ivangorod, se je Rusom posrečila, druga pa, privedi bitko do odločitve, jim je splavala po vodi, ker smo se pravočasno umaknili.

Da se naše umikanje ne vrši brez glave in cilja, čez drn in strn, to že lahko sklepamo iz ruskega uradnega poročila o našem umikanju, dokazuje pa to našo trditev dejstvo, da so se naše čete pri Radomu, kjer so dobile pomoč, ustavile in se postavile zasledovalcem v bran. In rusko poročilo pravi nadalje, da se branimo trdovratno in da se bojno polje vedno razširja. Tako lahko postopa samo armada, ki ni bila poražena, ampak ki se je prostovoljno umaknila!

Tako je na Rusko-Poljskem! A v Galiciji se Avstrijci ne umikamo. Dne 27. t. m. je naš generalni štab poročal: „Položaj v srednji Galiciji je neizpremenjen.“ A z dne 28. t. m. poroča: „V srednji Galiciji, kjer sta se oba nasprotnika močno zakopala, vojevanje v splošnem ne napreduje.“ Bojna črta pred Przemyslom se je polagoma tako izpremenila,

LISTEK.

Koliko mrtvih, koliko ranjenih?

Opetovano se je od mnogih strani zatrjevalo, da se je v sedanjih svetovni vojski poslabšalo razmerje glede števila mrtvecev in ranjencev. Že v drugi polovici 18. stoletja se je dosledno računalo, da pride na vsakega usmrčenega vojaka 4—5 ranjenih vojakov. Tudi v vojskah izza Napoleonove dobe je bilo isto razmerje, kakor v vojskah v letih 1859, 1866, 1870-71 in 1877-78. Seveda je bilo tudi v teh vojskah nekaj slučajnih izjem, tako na primer je bilo v bitkah ob rekah Moskva in Berezina ter v bitki pri Waterloo neprimerno mnogo več mrtvih, kakor ranjenih, toda izjeme se najdejo v vseh rečeh in v vseh časih. Trditve pa, da je sedanja svetovna vojska mnogo krvavejša, kakor so bile vse poprejšnje, k sreči ni resnična. Neki švicarski statistik je objavil v uradnem listu sledeče: Do dne 10. oktobra je bilo objavljenih 47 pruskih, 23 bavarskih, 26 saksonskih in 32 vrttembergških seznamov o izgubah na bojiščih. V teh uradnih izkazih je navedenih 45.000 vojakov, katere pogrešajo, 31.650 mrtvih in 149.350 ranjencev. Število glede razmerja je torej ravno tako, kakor v dosedanjih vojskah, namreč 5 ranjencev pride na 1 mrtveca, ni tedaj prav nobenega povoda, da bi se to razmerje v teku prihodnjih bojev v tej svetovni vojski poslabšalo. Angleški seznam izgub sega do dne 18. oktobra. Izgube Angležev znašajo 33.031 mož mrtvih, ranjenih in ujetih vojakov. Med

mrtvimi je tudi 1 general. V teh seznamih so navedene le izgube v bojih v Franciji in Belgiji, izgube Angležev v raznih bojih v naslednjih in na morju še pa niso priobčene. Tudi v angleških izgubah najdemo ravno isto razmerje, kakor v nemških, namreč, da pride na vsakega mrtveca 5 ranjencev. Iz tega se sklepa, da ni prav nobenega povoda, da bi bilo na drugih bojiščih slabše. Z ozirom na te podatke svarimo javnost, da ne verjame vestem, ki govore o velikanskem številu na bojišču padlih vojakov. Sicer je vojska vsekar nekaj groznega, ni je pa treba z nerazumni pretiravanjem slikati groznejše, nego je v resnici!

Stari in mladi vojskovodje.

Pripoznanje, ki se je splošno izrekalo nemškemu generalu Hindenburgu za način njegovega vojevanja, se je izpreobrnilo skoro v strmenje, ko se je doznalo, da je ta vojskovodja že star in dolga leta že umirovljen general, ki ne bi bil gotovo nikdar izvršil več aktivne vojaške službe, da ni izbruhnila ta sedanja velikanska vojna. Ali takih vojskovodij, ki so še v visoki starosti znali hrabro in spretno operirati, pozna zgodovina več. Na prvem mestu bodi omenjen naš maršal Radecky, ki je prvič nastopil kot samostojen vojskovodja v letu 1848, ko je bil že v 82. letu svojega življenja (rodil se je v l. 1766). Seveda je imel že v osvobodilnih vojnah, ko je še fungiral kot šef generalnega štaba kneza Schwarzenberga, prilike, da se je uveljavljal na višjem poveljstvu armad. Feldmaršal knez Blücher, ki je bil posebno drzen naskakovalec, je bil tedaj, ko se je pr-

vikrat odlikoval kot samostojen armadni poveljnik, v osvobodilni vojni leta 1813, že v 71. letu svojega življenja (rojen leta 1742). Feldmaršal grof Moltke (rojen leta 1800), je bil tedaj, ko je prvič zmagal v vojni (leta 1866), 66 let star.

Na drugi strani pa ga gotovo ni bilo vojskovodje, ki bi bil v mlajših letih izvojeval prve uspehe, nego Aleksander Veliki, ko si je podjarmil ljudstva Tracije; bil je še le v 21. letu svoje dobe. Uspeh njegovih del je pripisovati njegovemu geniju. A vendar ne bi bil nikdar, če ne bi bil kraljev sin, v tako mladih letih prišel v položaj, da bi bil mogel nastopiti kot vojskovodja. Nadvojvoda Karol je bil, ko je žel prve lovorike kot vojskovodja (leta 1796) še le v 25. Napoleon v vojni leta 1796 (v Italiji) še le v 26. letu, Hanibal je šel pred Saguntom 28, Fridrik Veliki pri Mollwitzu 29 let. Cezar pa je bil v začetku svojega vojskovodskega življenja (početek osvajanja Galije) že v 42., nadvojvoda Albrecht v vojni leta 1866 v 49. letu svojega življenja. Zanimiv je pogled na vojskovodje v eni najsijajnih vojen, kar jih je vodil Napoleon, v vojni leta 1805 (Austerlitz in Ulm). Tu je šel Napoleon 36, njegov šef generalnega štaba Berthier 52, Murat 34, Bernadotte 41, Mortier 37, Soult, Ney in Lannes 36, Marmont 31 let. Vidimo, da je bila to v primeru z njihovim položajem zelo mladostna družba. Kakor izhaja iz rečenega, ne izključuje visoka starost ne rezkosti, ne genija, vendar pa so dajali na sploh mladostni, ali pa že v polni moški dobi nahajajoči se vojskovodje največji kontingent.

Najnovejša poročila se nahajajo pred inserati.

da ima sedaj obliko polumeseca s Przemyslom v sredi. Oba skrajna dela tega polumeseca ogrožata rusko krilo. Posebno hudi boji so se vršili ob južnem krilu naše pred Przemyslom stoječe bojne črte, pri Starem Samboru.

Stary Sambor je točka, kjer se lomi ruska črta, ki se razteza od Medyke do Starega Sambora v smeri od severa na jug, tu pa se okrene proti izhodu. Prebitje ruske fronte pod Starim Samborom bi začelo katastrofo za vso rusko defenzivo na tej črti. Zato pritiska naša armada tako silno baš na tej točki na Ruse, zato se tu branijo Rusi z vso obupnostjo.

Toda ker se Rusi na tej točki tako trdovratno branijo, je naše vojno vodstvo pripravilo tudi napad od juga, to je iz Karpatov. Za to določene čete so do sedaj v nenavadno težavnih razmerah in neprestanih bojih na visokem gorovju izvrstno in častno rešile svojo nalogo. Na skrajnem izhodu je prva kolona dosegla dne 20. oktobra Sereth, dne 22. oktobra pa že Černovice; druga kolona dne 20. oktobra Wiznic ob reki Czeremos, dne 26. oktobra Zalucze pred Sniatynom ob Pruthu; tretja kolona je bila dne 16. okt. pri Cieloni in je dosegla dne 26. oktobra Pasieczno, jugozahodno od Nadworne. Četrta kolona, ki je stala dne 5. oktobra pri Slawski, dne 16. oktobra pri Skole, dne 17. oktobra pri Lubieni, dne 18. oktobra pri Orovu, se je najbrže dne 20. oktobra udeležila bojev pri Stryju. Peta kolona je pa odrinila dne 9. oktobra iz Turke, se uspešno bojevala pri Podbuzu, in prišla dne 21. oktobra v Drohobycz.

Tu vidimo dolgo verigo, ki je prodrla deloma do Prutha in tudi že do važnih točk ob Dniestr. A kako močne so te čete, se ne more reči. Vsekakor pa morajo biti precej številne, da so mogle v tako kratkem času in v tako težavnih razmerah izvršiti svojo nalogo. Namen teh sil je, priti sovražniku v bok in za hrbet. Najtežja naloga jih pa še čaka, namreč: prekoračiti Dniestr z njegovimi zelo močvirnatimi bregovi. Ko se bo tem četam posrečilo priti čez reko Dniestr, bo to gotovo zelo uplivalo na rusko bojno črto izhodno od Przemysla. In najbrže bo še le takrat padla odločitev za Galicijo.

Naše uradno poročilo o umikanju.

Dunaj, 28. oktobra.

Na Poljskem so se morale nemško-avstrijske čete izogniti novim ruskim četam, ki so došle iz Ivanogoroda, Varšave in Novo-Georgievskega. Prej so v večdnevni boj z uspehom odbile vse ruske napade. Rusi še niso pričeli zasledovati. Brez težave so se nemško-avstrijske čete odstranile. Položaju primerno se bodo na novo razpostavile.

Rusko uradno poročilo o našem umikanju.

Ruski generalni štab objavlja: Dne 23. in 24. oktobra je ruska armada na več krajih porazila nemško predstražo ter zasedla postojanke ob rekah Rawka, Skierniewka in Rylka. Mesta Lowicz, Gierńiewicz, Rawa smo zavzeli z vročimi bajonetnimi juriši. Avstrijci, ki so se skupno z Nemci umikali ob cesti v Radom, so med tem dobili nove čete na pomoč. Izrabljajo gozdnato in hribovito pokrajino ter se trdovratno branijo pred našimi napadi. Boji na tem mestu so zaposlili vedno večje število čet. Dobili smo veliko ujetnikov in nekaj strojnih pušk ter topov.

Ob Sanu in južno od Przemysla se boji nadaljujejo.

V Galiciji se ne umikamo!

Dunaj, dne 28. oktobra.

Avstrijski generalni štab razglša: V Galiciji se tudi včeraj ni dogodilo nič bistvenega. Na nekaterih mestih vojne črte sta se oba sovražnika zokopala. Naši topovi so uničili več sovražnih baterij in oporišč.

General Konrad o nalogi naše armade.

Iz Curiha v Švici se poroča, da je načelnik avstrijskega generalnega štaba, Konrad pl. Hötendorff sprejel pred krajem v avstrijskem glavnem taborišču zastopnike izvenavstrijskih častnikov. General je med drugim častnikarje sledeče nagovoril:

„Avstrijska armada se bori z veliko sovražno (rusko) premočjo. Izbrali smo si nalogo, da hočemo Ruse samo zadrževati. Le poročajte resnico in pišite o vsem, kar ste videli. Pustimo naše sovražnike, naj delajo z lažmi. Ta način bojevanja je mogoče z diplomatične strani pameten, a Avstrijci ne bomo delali z lažmi. Naša poročila o vojnih dogodkih naj bodo vedno točna in jasna brez posebnih okrasov in ovinkarij.“

Ruski načrti v izhodni Galiciji.

„Novo Vreme“ (došlo preko Kodanja) izvaža: Naj se zgodi v tej vojski Rusije proti svojim sovražnikom kar hoče, a izhodna Galicija mora ostati v posesti Rusije.

Rusi zapustili več mest v izhodni Galiciji.

„Nowiny Wiedenskie“ poročajo: Kolomeo, Bolechow, Solotwino in Bitkow je sovražnik že zapustil. Stanje mest je prenesljivo. V Perehinsku so dvignili Rusi 4000 K vojnega davka. Iz Jaroslava je došel na Dunaj nekdo, ki poroča, da je mesto zelo tr-

pelo. Več hiš je oplenjenih, osobito boljših; na cestah je bilo več roparskih napadov, zlasti žepne ure so Rusi ropali.

Kje stoje sedaj Rusi v Bukovini?

Iz Dorne Watre se dne 26. oktobra poroča preko Budimpešte: Rusi stoje zdaj med Mahallo in Rancem, kjer so se utrdili. Očividno se nameravajo ustaviti nadaljnemu prodiranju avstro-ogrskih čet. Nove postojanke ruske armade so oddaljene od Cernovic 15 do 25 km.

Ruski poveljnik v Galiciji.

Dunaj, 27. oktobra.

„Reichspost“ ima brzojavko iz Genfa: Po nekem poročilu iz Petrograda se razvija velika bitka južno od Przemysla. Ruskim četam poveljuje general Brussilow.

Princ Lobkovic -- padel.

Dunaj, dne 27. oktobra.

Na severnem bojišču je padel junaške smrti princ Jožef Ferdinand Lobkovic, najstarejši sin bivšega češkega višjega deželnega maršala Ferdinanda Lobkovica.

Padli češki princ je, kakor pišejo češki listi, žrtev ruske drznosti, ki je razpisala za glavo ali pa ujetje kakega avstrijskega armadnega poveljnika 80 tisoč kron nagrade. Nekdo je na severnem bojišču hotel dobiti rusko nagrado in je napadel generala avstrijske divizije. Napad se je ponesrečil, pač pa je padel pod napadalčovo kroglo generalov pribočnik princ Lobkovic.

Ruski častnik hvali našo infanterijo.

Vojni poročevalec budimpeštanskega lista „Az Ujzag“ je govoril z nekim ujetim stotnikom ruskega generalnega štaba, kateri se je o kakovosti ruske armade in o ruskih vojakih sledeče izrazil:

„Res je, da naša (ruska) infanterija ni tako izvrstna kot avstrijska in da daleč zaostaja za Vašo. A razlika v kakovosti se vsled naše premoči nad avstrijsko armado izjednači. Na tri ruske infanteriste pride eden Avstrijec. Mi se ne moremo dovolj že načuditi junaštvu Vaše infanterije in ravno vsled tega pozabimo ceniti kakovost in moč ruske infanterije. Učinek sovražnega ognja se na naši strani precejmanj; naši pešci se ustrašijo avstrijskih krogel in opustijo nadaljno brambo. Da je to v istini tako, pa nam spričuje veliko število ujetnikov, ki so prišli že dosedaj Avstrijem v roke. Naši ljudje so dostikrat v boju tako zmešani, da si niti ne upajo svoje puške sprožiti. Naši vojaki niso strahopetni, ampak le prestrašeni. To je treba pibiti. Nasproti slabim kakovostim naše infanterije pa se Rusi lahko ponasmo z našo kavalerijo, kozaki, ki so glavna moč ruske armade. Naša (ruska) artilerija je najboljša na svetu. Na bojišču se razpostavi v manjših skupinah in ko zagromi prvi top, se zarije v postojanke, ki so utrjene z okopi.“

O generalu Boroeviču je izrekel Rus sledečo sodbo: „Boroevič je eden najslavnejših vojskovodij. Prepričan pa sem, da v Avstriji ni vsakdo Boroevič, kar me v neprijetnem ujetništvu še nekoliko pomirja.“

Varšavo bodo branili do skrajnosti.

Krakovo, dne 27. oktobra.

V Sosnovicah izhajajoči poljski list poroča z dne 21. oktobra, da so dobili vsi državni uradniki v Varšavi ukaz, da morajo biti pripravljeni na odpuščanje. Zapustiti bodo morali mesto v trenutku, ko ne bo nobenega dvoma več, da se bo začelo obstreljevanje mesta. Prebivalstvu, katero bo hotelo zapustiti mesto, ne bodo delale oblasti nobenih težkoč. Na vogalih cest in ulic so nabiti lepaki, v katerih se pravi, da bodo branili Varšavo do skrajnosti.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 29. oktobra.

Ker je moralo naše armadno vodstvo poslati zoper Ruse v Galicijo zelo močno armado, so bile avstrijske čete, ki se borijo proti Srbom in Črnogorcem, že skrajno po številu slabejše. Kot čete naših sovražnikov. Srbom se je radi tega večkrat in na več krajih posrečilo, da so udrli čez mejo na naše ozemlje. Sploh so Srbi taktiko svojega bojevanja zoper Avstrijce uredili tako, da so upadali v manjših gruclah v Bosno, Hercegovino in Srem. Večjim bitkam z izurjeno našo armado pa so se skrbno izogibali, dobro vedoč, da bi Avstrijci s svojim izbornim vojaštvom, dobrimi voditelji, priskrbeli Srbom v kak večji bitki zaslužen poraz.

Avstrijska bojna črta zoper Srbe se razteza od Uvaca (izhodno od Sarajeva) pa ob Drini do njenega izliva v Savo (pri Rači). Samo ta črta je dolga blizu 200 km. In če se pomislimo, da mora imeti naše vodstvo razpostavljena vojaška krdeča tudi od izliva Drine v Savo, pa ob Savi in Donavi do Oršove, vidimo, da bojna črta zoper Srbe ni mnogo manjša, kot ona zoper Ruse. Najbolj preporne točke srbsko-avstrijske bojne črte so: od Uvaca do Bajne Bašte ob Drini (zahodno od srbskega mesta Užice), ter potem od naše trdnjave Zvornik (izhodno od Dolnje Tu-

zle) ob Drini do njenega izliva v Savo in od tam do Mitrovice v Sremu. Od Mitrovice do Oršove si Srbi ne upajo upadati na naše ozemlje, ker jim Sava, oziroma Donava delata prevelike zapreke.

Najbolj vroči boji so se bili zadnji čas na spodnjem koncu bojne črte, izhodno od Sarajeva. Letam so Srbi prodrli že 20 km pred Sarajevo ter se utaborili na Romanji-planini, odkoder pa so jih naše čete dne 22. oktobra preko Višegrada in Mokre-planine pregnale na srbsko ozemlje. Redkim našim četam se je posrečilo tudi severno od Višegrada v izhodno Bosno prodirajoče srbske čete užugati in tako vso izhodno Bosno očistiti sovražnika. Ravno v tem prostoru so naše čete dosegle velik uspeh nad Srbi. Po večdnevni krvavi boji so se Avstrijci polastili Jagodine-planine, to je do 1000 m visok gorski greben med Ljubovijo ob Drini (jugozahodno od Valjeva) in do naše trdnjave Zvornik. Na Jagodino-planino so spravili Avstrijci sedaj svoje topove, ki bodo obvladali pokrajino proti Valjevu.

Poročila zadnjih dni pa pravijo, da so naši dosegli tudi v prostoru med Zvornikom, izlivu reke Drine in Mitrovico ob Savi važne uspehe. V noči od pretečene sobote na nedeljo, dne 25. oktobra, so napravili naši vkljub močnemu sovražnemu obstreljevanju, na zahodni strani Mitrovice v dve in pol uri pontonski most čez Savo, po katerem so naše čete prišle na drugi breg Save in tam zasedle srbsko Mitrovico. Tako se je sedaj posrečilo avstrijski armadi, da je zasedla več važnejših srbskih postojank v okrožju Macva, to je v kotu med Drino in Savo. Srbi so se srdito branili, a so se vkljub vsej svoji hrabrosti morali umakniti pred prodirajočimi našimi četami.

S črnogorskega bojišča ni nobenih posebnih poročil.

Uradno poročilo.

Uradno poročilo o bojih v kotu med Savo in pa Drino, izdano dne 28. oktobra, je bolj kratkobesedno in se glasi: „Dne 27. oktobra smo dosegli v Srbiji nove uspehe. Postojanki Ravne in Črnabara, tudi v pokrajini Macva med Drino in Savo, so naše čete, po junaškem odporu sovražnika, zasedle. Srbom smo odvzeli 4 topove, 8 strojnih pušk in mnogo vojnega gradiva; ujeli smo 5 častnikov in 500 mož.“

Sarajevo zopet odprto.

Trdnjavski poveljnik razglša, da je Sarajevo za civilne osebe in vožnje zopet odprto. Tudi se je razveljavila odredba, da se ne smejo oddajati zasebne brzojavke. Policijske odredbe za tujce na kolodvorih ostanejo v veljavi.

Te spremembe glede Sarajeva so najglasnejši dokaz, da res ni nobenega Srba več na tleh izhodne Bosne.

Avstrijske čete pri Gučevu.

Budimpeštanski listi poročajo iz Sofije: Po vesteh iz Niša so napadle zopet avstrijske čete Srbe pri Gučevu, južno od Loznice. V uradnem srbskem poročilu pravijo, da se je avstrijskim četam posrečilo, iz neke srečno izbrane topniške postojanke obsuti z groznim ognjem srbske čete, katere so zasedle postojanke zahodno od Zazovice na Rijekerskem potu.

V srbskem poročilu tudi pravijo, da so avstrijske čete iz višine Bežanija bombardirale Topčider, kakor tudi savsko in donavsko obrežje pri Belgradu. Tudi neki avstrijski monitor je od zemunske strani zelo uspešno bombardiral srbske pozicije. Srbi so bili prisiljeni, da privlečejo proti monitorju težke topove, toda monitor se je srečno umaknil.

Ruski topovski čolni v Donavi.

Budimpešta, dne 26. oktobra.

Iz Ruščuka ob Donavi se poroča, da pluje ob izlivu Donave proti Ruščuku 7 ruskih podonavskih monitorjev, ki vlečejo seboj 23 ruskih ladij. (Smer ruskih ladij je Srbija.)

Kralj Peter in sinovi.

Bolgarski list „Utro“ poroča iz Niša: Zdravstveno stanje kralja Petra se je poslabšalo. Prestolonaslednik-vladar Aleksander je ranjen. Princu Juriju se rane še niso zacelile. Položaj srbske armade je obupen.

Pašič ni več zunanji minister.

Budimpešta, dne 26. oktobra.

Iz Niša se poroča, da je kralj Peter vodstvo srbskega zunanjega ministrstva, katero je imel dosega v rokah ministrski predsednik Pašič, poveril prejšnjemu zunanjemu poslaniku Jovanoviču. To poročilo ni uradno, zato je treba počakati, da se uradno potrdi.

Kaj Rusi vse obljubujejo.

Dunaj, 28. oktobra.

„Reichspost“ poroča iz Sofije, da je ruska vlada stavila Bolgariji sledečo ponudbo: Srbija odstopi Bolgariji nekaj kosov svojega ozemlja v Macedoniji, ako Bolgarija dovoli, da sme Rusija pošiljati po bolgarskem ozemlju vojne potrebnosti v Srbijo.

Zaplenjena črnogorska zastava.

Zagreb, 28. oktobra.

Na trgu pred tukajšnjim kornim poveljstvom se je danes javno razstavila črnogorska vojna zastava, katero so naše čete (gorska brigada) odvzele Črnogorcem v bojih dne 6. oktobra.

Italija v Valoni.

Rim, dne 26. oktobra.

Uradni list „Agenzia Stefani“ javlja: Vojnadladja „Dandolo“ je v spremstvu torpedovke „Clmene“ dospela v Valono, kjer je že našla italijanski vojni ladji „Agordat“ in „Dardo“. Ladja „Dandolo“ je baje pripeljala s seboj vse potrebno, da se za epirotske begunce ustanovi v Valoni „zdravstvena in pomožna postaja“.

Kakor znano, obstoji med Avstrijo in Italijo pogodba, da smeta na Balkanu le sporazumno postopati. Ozir na to pogodbo je bil kriv, da smo morali proti Srbiji in Črni gori marsikaj opustiti. Tako bi bil lovcen že davno naš, ako bi se ne bilo treba ozirati na to pogodbo.

Na Dunaj je došlo dne 27. oktobra poročilo, da so se italijanske čete že izkrcale v Valoni. Tudi grške čete so prodrle v Južno Albanijo ter so zasedle okraje Argyrocastron in Prementi. Grška vlada izjavlja, da je Grčija le začasno zasedla te okraje, da napravi red in da omogoči grškemu prebivalstvu južne Albanije, ki je zbežalo s svojih domov, zopetno vrnitev.

V katerem taboru bo Bolgarija?

Bolgar, St. Dimitrow, ki sedaj biva v Švici, opisuje v „N. Züricher Zeitung“ na zanimiv način sedanji položaj v Bolgariji:

„Ko je izbruhnila zadnja vojska, je proglasila Bolgarija nepristranost. Ali bo vzdržala Bolgarija nevtiraliteto do konca vojske ali ne, to je drugo vprašanje, kajti v Macedoniji je uporno gibanje zoper Srbe vedno večje. Kakor govore razna poročila, je sedanji položaj v Macedoniji tak, da se bo Bolgarija le težko izognila vojski. Druga nevarnost, da se krši bolgarska nevtiraliteta, obstoji v tem, da se domače bolgarske stranke bojujejo med seboj na življenje in smrt.“

Ker vlada v zahodno-evropskih deželah razna nasprotujoča si mnenja o notranje-političnem položaju v Bolgariji, je sedaj popolnoma na mestu, da se ta položaj v javnosti razmotri. Mnogi so mnenja, da se bolgarski narod za svojo svobodo nima zahvaliti evropskim velesilam, ampak, da se je sam rešil iz turškega jarma. A ti nazori ne odgovarjajo popolnoma dejstvom. Rusija je v letih 1877—1878 skupno z Rumunijo žrtvovala ¼ milijona ljudi in 6 milijard frankov, da je otela bolgarski narod izpod turškega gospodstva, v katerem so ječali Bolgari celih 500 let. O tem bi se dalo še sicer mnogo pisati, a razprava bi nas privedla predač. Kratko povedano, bolgarski narod čuti, da ga je Rusija osvobodila in ta zavest se je globoko ukoreninila v bolgarsko dušo. Pozneje, ko je prišel Stambulow na vladno krmilo, in je sedanji kralj postal s pomočjo Avstrije proti ruski volji vladar Bolgarije, je nastala v Bolgariji močna struja, katera je naperjena proti Rusiji in ki podpira stremljenje Avstrije. Tako imamo sedaj mi v Bolgariji 2 močni politični struji: avstrijsko in rusko. Avstrijska struja se je dozdevno vzdrževala bolj na umeten način in je bila v manjšini, ruska pa je našla odmev v narodu in je torej naravna ter močno ukoreninjena. Radi političnih pogrškov, katere je učinil kralj Ferdinand in z njim ruska vlada, je prišla na krmilo struja, ki se nagiba vedno bolj na stran politike, katero zastopa evropska trozveža. Rusija te nove bolgarske politike ne odobrava in skuša po svojih posebnih političnih agentih vodo v Bolgariji speljati na svoj mlin, odtod sedaj hudi notranji politični boji v Bolgariji.

Bolgarsko ljudstvo se sedaj radovedno povprašuje, komu se naj v sedanji svetovni vojski pridruži. Rusofili pravijo: Bolgari moramo iti z Rusijo, ker nas je ista otela izpod turškega jarma in ker večina naroda sočustvuje z Rusi. Rusofobi (nasprotniki Rusije) pa pravijo, da bi bilo za Bolgarijo v sedanjih časih mnogo ugodnejše, ako bi se skupno s Turčijo pridružila k trozveži. Zelo košljivo vprašanje so pa Srbi. Ako bi hoteli Bolgari sedaj korakati z Rusijo, morali bi iti z orožjem v roki na pomoč Srbom. Srbi so pa lansko leto s pomočjo Grčije, Rumunije in Črne gore v Bukareštu Bolgarijo tako oškodovali, da je čisto nemogoče bridki udarec, ki je zadel Bolgarijo po bukareški pogodbi, pozabiti in v sedanjem času iti Srbom na pomoč. V tem so si vse stranke v Bolgariji edine: rusofili in rusofobi. Narodni ponos je po zadnji vojski v Bolgariji tako močan, da nikakor ne dopusti, da bi sedaj bolgarski narod priskočil svojemu škodoželjnému sovražniku Srbu na pomoč. Ruski vseslovani skušajo po svojem glasilu „Svobodno mnenje“ z vsemi silami uplivati na Bolgare, da bi podali roko Srbom in jim šli s svojo armado pomagat na bojno polje. Do današnjega dne se še rusofilom njih nameni niso posrečili. Na drugi strani pa Avstriji prijazna struja, vlada, kakor tudi kralj, ne morejo nastopiti odločno proti Srbiji, ker obstoji bojazen, da bi v tem slučaju Rumunija in Grčija skušali čuvati doležbe bukareške pogodbe ali pa bi Turčija iskala prilike, da Bolgariji odtrga zopet nove pokrajine.

Splošno politično mnenje v Bolgariji se torej lahko kratko sledeče naslika: Ako „Srbija pogodbe, ki se je sklenila meseca februarja 1912 nadalje ni priznala in je vključno pogodbi s silo zasedla bolgarsko Macedonijo; ako je Rumunija raztrgala petrograjski zapisnik o Silistriji ter si je prilastila velik del po-

polnoma bolgarskega ozemlja in če je Turčija londonško pogodbo izza meseca maja 1913 poteptala z nogami, prekoračila črto Midia—Enos in zasedla izhodno Tracijo z Odrinom, katero si je Bolgarija priobila s prelivanjem potokov krvi, zakaj ne bi potem Bolgarija tudi raztrgala pogodbe, katere so se sklenile po končani balkanski vojski v Bukareštu in Carigradu? Zakaj ne bi Bolgarija v sedanji dobi iskala politike, da zopet združi pod se vse pokrajine, kjer prebivajo bolgarski bojaki?

Zdi se nam, da je ves ugled in upliv, katerega so doslej imele mednarodne pogodbe, izginil. V veliki evropski diplomaciji iščeš zastoj poštenosti in pravičnosti. Vedno bolj prihaja do nadvlade močnejša pest, to je tista sila, ki ima boljše topove in več milijonov bajonetov.“

Tako sodi in piše o sedanjem političnem razpoloženju v Bolgariji prej omenjeni bolgarski politik. Kakor je iz novjših dogodkov razvidno, so Bolgari izgubili vso vero in zaupanje v politiko evropske diplomacije. Svoja bodoča podvzeta so Bolgari uredili tako, da bodo pripravljeni na spremembe zemljevida, ki v sedanji vojski na Balkanu niso izključene.

Nemško-rusko bojišče.

Maribor, 29. oktobra.

Iz izhodne Prusije prodirajo Nemci v Rusijo v smeri proti reki Njemen in proti mestu Avgustovo, močni oddelki pa proti Osowiecam. Prodiranje Nemcev v tej smeri ima očitni namen, da zasedejo v vojaškem oziru velevažno železniško progo Varšava—Belostok, na kateri dovažajo Rusi vojaške potrebščine za glavno rusko armado ob srednjem toku reke Visle. Posledica prodiranja Nemcev v Rusijo se je prav kmalu pokazala, kajti Rusi so morali poslati proti prodirajočim Nemcem 300.000 mož broječo armado, ki je bila namenjena za ojačenje ruske armade, ki se nahaja ob srednjem toku reke Visle. Rusi bodo zastavili vse svoje sile, da si ohranijo to železniško progo, in že se sliši, da so v to svrhopritegnili novih ojačenj iz Finskega. Iz izhodne Prusije v Rusijo prodirajočim Nemcem se je tedaj v polni meri posrečilo zaposeliti 4—5 ruskih armadnih zborov na drugem vojnem pozorišču, da ne morejo udariti še z večjo premočjo na nemško-avstrijsko armado ob srednjem toku reke Visle.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, 29. oktobra.

Vsa znamenja kažejo, da bo padla v velikanski osemtedenski borbi med nemškimi in zavezniškimi (francosko-angleško-belgijskimi) armadami odločitev na zahodni vojni črti, približno v smeri Ostende—Lille—Arras, čeprav se bijejo tudi na ostali vojni črti notri do Belforta ob švicarski meji najljutejši boji. Vsa poročila z bojišča so si v tem edina, da so boji, ki se bijejo ob severno-zahodno-francosko-belgijski morski obali, tako srditi, kakoršnih pozna svetovna zgodovina le malo, kajti obema nasprotnikom je le predobro znana cena, za katero se borita, za važno ozko morsko obrežje Dünkirchen—Calais—Boulogne. Vedno bolj se pa zdi, da pojema odporna sila zaveznikov. Iz poročil nemškega generalnega štaba, kakor tudi iz raznih glasov, ki prihajajo iz tabora zaveznikov, je posneti, da se že splošno računa na popoln uspeh Nemcev in pripravljajo se dogodki, kakor vse kaže, ki bodo pod danimi razmerami največje važnosti.

Že po prvem splošnem umikanju francoskih armad je znal francoski vrhovni poveljnik Joffre svoje čete tako spretno zbrati, da ni le uspešno ustavil prodiranja nemških armad proti Parizu, ampak je še celo prisilil nemško središče in desno krilo, da se je moralo nekoliko umakniti in zavzeti nove postojanke. Tudi sedaj prihajajo že zdalje bolj pogosto poročila, da namerava Joffre pomakniti bojno črto bolj proti jugu in zdi se, da ni več daleč čas, ko se zavezniki ne bodo več mogli dolgo držati ob svoji sedanji vojni črti, kajti general Joffre prav dobro ve, da je njegovo stališče dan za dnem slabše. Ve pa tudi, da Anglija kmalu ne bo več mogla pošiljati svojih čet na Francosko, ker se ji je bati, da jih utegne sama rabiti na lastnem ozemlju, da zabrani izkrcanje nemških čet na angleški obali. Če se bo v slučaju umikanja Francozov posrečilo Nemcem pritisniti uničujoče na umikajočo francosko armado, potem bo razvoj velikih dogodkov na francoskem bojišču hitreje dozorel.

Uradno poročilo o prodiranju nemških armad.

Berolin, dne 27. oktobra.

Iz velikega vojnega stana z dne 27. oktobra dopoldne se poroča: Boji za ozemlje zaliva Yser—Ypres se nadaljujejo z veliko srditostjo, istotako boji južno-zahodno od Lille. Nemške čete so imele tudi včeraj nekaj uspehov. Na ostali vojni črti na zahodu se ni zgodilo nič važnega.

Zahodno od Avgustovega napreduje napadalno prodiranje Nemcev.

Južno-zahodno od Varšave so nemške čete odbile vse napade močnih ruskih čet.

Severno od Ivangoroda so prekoračili Vislo novi ruski armadni zbori.

Francosko vojno poročilo.

Pariz, dne 27. oktobra.

Uradno francosko poročilo z dne 26. oktobra dopoldne se glasi: V nedeljo, dne 25. oktobra, je vstrajala francoska bojna črta na glavni črti Nieuport-Dixmuiden (nemške čete, ki so nameravale prekoračiti reko Yser med tema mestoma, niso mogle dalje prodirati), nadalje je vstrajala med mestoma Ypern-Roulers, med mestoma Armentieres in Lille zahodno od Lensa in izhodno od Arrasa. Sovražnik (Nemci) je imel, kakor se zdi, v zadnjih dneh mnogo izgub.

Drugo uradno poročilo tudi z dne 26. oktobra ob 11. uri zvečer pa pravi: Nemci močno obstreljujejo belgijsko trdnjavo Nieuport. Vsi poskusi Nemcev, predreti francosko bojno črto Nieuport-Dixmuiden, so bili brezuspešni. Na ostali vojni črti ni nič novega.

Nemci o položaju na bojiščih.

Berolin, 28. oktobra.

Iz nemškega velikega vojnega stana z dne 28. oktobra dopoldne se poroča:

Boji pri Nieuportu in Dixmuidenu trajajo dalje. Belgijci so dobili tam precej ojačenj. 16 angleških vojnih ladij se je udeležilo boja proti našemu desnemu krilu. Streljanje iz topov angleških vojnih ladij je bilo brezuspešno.

Pri Ypresu je ostal položaj dne 27. oktobra nespremenjen.

Zahodno od mesta Lille se je uspešno nadaljevalo prodiranje nemških čet.

V gorovju Argonnen so nemške čete zavzele nekaj francoskih strelskih jarkov in ujele večje število Francozov.

Na zahodni vojni črti ni bilo nobene bistvene spremembe.

Na Poljskem so se morale nemško-avstrijske čete umakniti pred novimi ruskimi četami, ki so prodirale iz smeri Ivangorod, Varšava in Novo-Georgiewsk, ko so poprej v večdnevih bojih uspešno odbile vse ruske napade. Rusi umikajočih se nemško-avstrijskih čet niso zasledovali. Umikanje se je izvršilo brez težav. Naše čete se bodo, položaju primerno, na novo razvrstile.

Na severno-izhodnem bojišču ni nobenih bistvenih sprememb.

Angleško poročilo o bojih v severni Franciji.

London, 28. oktobra.

Londonški list „Zentral News“ javlja: Nemške čete so imele v prejšnjem tednu v severni Franciji v okolici Lille nekaj uspehov. Nemci so zbrali svoje čete za nekimi gričevjem in so udarili z vso silo na Angleže, ki so bili zavarovani v strelskih okopih. Vkljub temu, da so Angleži silno streljali iz strojnih pušk na naskaku oče Nemce, so se vendar morali umakniti iz strelskih okopov. Nemci so izkoristili to zmago in so med petjem in hura-klici prodirali dalje, dokler niso trčili na oddelek indijskih čet. Prišlo je do srčitega boja, v katerem so indijske čete zapodile Nemce v beg. Pri Basse-u (severno-zahodno od Lille) se godi Nemcem nekoliko boljše. Zbrali so tamkaj velikansko število vojaštva, kakor tudi težkih topov, toda njihovo prodiranje ni vznemirljivo.

Srditi boji za severno-francosko obal.

Z veliko napetostjo se zasledujejo velikanski boji, ki se sedaj bijejo ob severno-francoski morski obali na črti Dünkirchen—Lille. Nemcem je mnogo na tem ležeče, da spravijo pod svojo oblast še tudi severno-francosko morsko obrežje. V to svrhu so spravili iz Belgije veliko število težkih topov, da bi obstreljevali angleške vojne ladje, ki posegajo v te obrežne boje. Očividno opisuje boje sledeče: Krogle iz nemških topov so večkrat zadele angleške vojne ladje. Videl sem, da je bila naenkrat neka velika angleška vojna ladja v plamenu. Nemški velikanski oblegovalni topovi so bili v okopih tako dobro skriti, da jih angleške krogle niso mogle zadeti. Štiri angleške bojne ladje, zadete od nemških granat, so se morale takoj umakniti.

Posebno hud je bil boj za mesto Roulers, katero so morali Nemci trikrat zavzeti, dokler ni ostalo trajno v njihovi oblasti. Francoski vojakci so odstranili opeko raz strehe hiš in streljali na Nemce, ki so morali vsako hišo z naskokom vzeti.

Iz Rotterdamu se glede teh bitk posebej sledeče: Izid teh borb bo merodajen za potek vseh nadaljnjih bojev. Belgijci in Francozi imajo velikanske izgube. Nemške čete stalno napredujejo, čeprav so tudi njihove izgube zelo velike.

Boji za Nieuport in Dünkirchen.

Kako neverjetno ljuti boji se bijejo za severno-francosko in belgijsko morsko obal med zavezniškimi in nemškimi četami, slika milanski list „Gazetta del popolo“ sledeče: V srditih bojih za zadnji košček belgijskega ozemlja ni niti ro noči za trenutek miru. Od morja sem se sliši grozno tulenje, razburkani valovi pluskajo ob morsko obal, topovi angleških vojnih ladij bruhaajo neprestano granate na obrežje, metaleci svetlobe razsvetljujejo obrežje in iščejo skrite nemške baterije. Gromenje težkih topov traja noč in dan.

Dünkirchen utrjujejo noč in dan. V Dünkirchen so poklicali tudi francoske pomorščake iz Marseilla in Havra. V zaliv so priplule francoske vojne ladje iz Toulona. Nemci utrjujejo z mrzlično naglico svoje postojanke, ki so že po svoji naravi za utrjevanje zelo ugodne. Francoski in angleški častniki, ki so pozneje prišli v nemško ujetništvo, so v zadnjih bojih odstranili vse znake, na katerih so jih Nemci

razločevali od navadnega vojaštva. Nemci so namreč posebno dobro merili na angleške in francoske oficirje. Nemci so ujeli v teh bojih nekaj sto angleških vojakov. Srditi boji v okolici Nieuporta in Dünkirkhena se nadaljujejo.

London utrjujejo.

Angleži se za svoje glavno mesto London zelo bojijo. Z vso naglico utrjujejo mesto na vse mogoče načine. Okrog Londona bodo izkopali globoke jarko, napravili nasipe in okope in druge utrdbe. Za obrambo Londona utrjujejo tudi vse važnejše točke ob morški obali ob izlivu reke Themse v morje.

Belgija hoče mir.

Dunaj, dne 27. oktobra.

Dognalo se je, da je razdor med angleško in belgijsko vlado gotova stvar, ker bi rada Belgija na lastno roko sklenila mir.

50.000 belgijskih vojakov na Nizozemskem.

Berolin, dn 24. oktobra.

Rotterdamski list „Rotterdamsche Courant“ poroča, da se nahaja na Nizozemskem 50.000 belgijskih in angleških vojakov, ki so uskočili po padcu Antwerpna na Nizozemsko.

Francoska vlada se vrne v Pariz?

Pariz, 27. oktobra.

Pariški list „Temps“ se bavi z vprašanjem, ali bi se naj francoska vlada zopet vrnila v Pariz, ali naj še nadalje ostane v Bordoju. List piše: Kakor znano, je pred več tedni premestila francoska vlada svoj sedež iz Pariza v Bordo. Ena struja, in sicer birokratična struja zbornice, dela splošno, še bolje, kakor ministrstvo, za povratek vlade v Pariz. Druga struja, in sicer ministri za narodno obrambo, pa presoja to vprašanje z modrim prevdankom. Mi že imamo sicer danes moralno zagotovilo, da Nemci ne bodo začeli z zopetnim prodiranjem proti Parizu, toda nimamo za to prav nobenega stvarnega zagotovila. Iz uradnih poročil z bojišč je razvidno, da se bijejo boji na nekaterih točkah bojne črte komaj kakih 100 km pred Parizom. Povratek vlade in zbornice v Pariz bi pa brezdvomno pomnožil prodirajoče napadanje Nemcev. V prvi vrsti bi Nemci podvojili svoje napadalne zrakoplovne polete proti Parizu. A povratek francoske vlade v Pariz bi nalagal vojaškemu upravitelju Pariza, generalu Gallieni, mnogo novih odgovornosti, oviral bi pa tudi vrhovnega poveljnika Joffre-a v njegovih načrtih. List izvaža nadalje: Ali bi se smelo poklicati zastopnike tujih držav poprej v Pariz, predno ni nemška armada potisnjena nazaj? Tudi iz razlogov notranje politike bi ne bilo dobro, če bi se vrnila francoska vlada v Pariz, kajti mnogi poslanci, osobito zastopniki mesta Pariza, bi stavili do vlade take zahteve, katerim bi francoska vlada, če bi bila v Parizu, nikakor in pod nobenim pogojem ne mogla ustreči. List sklepno piše: Vprašanje, ali kaže, da se vrne francoska vlada nazaj v Pariz, ali ne, je skrajno težavno in zelo resno, združeno z usodepolnimi posledicami za bodočnost.

V Parizu vlada pobitost.

Berolin, 27. oktobra.

Iz Rotterdama se poroča: Vojni poročevalci lista „Rotterdamsche Courants“, ki je pred dnevi prehodil celo bojno črto od Dünkirkhena notri do Verduna in se nato vrnil v Pariz, opisuje razmere, ki vladajo v Parizu, sledeče: Ceste in ulice v Parizu so kakor izumrle. Dve tretjini prebivalstva je zapustilo Pariz. Iz pariških utrd razsvetljujejo metalci svetlobe nebo, da bi z obstreljevanjem preprečili metanje bomb iz nemških zrakoplovov. V Parizu vlada velika žalost in splošna pobitost, ker je padlo v bojih na črti Toul-Verdun okrog 40.000 Francozov, ne da bi se bil dosegel zadovoljiv uspeh. Kakovost čet, ki jih nadomeščajo za izgube, je pa tako slaba, da so si vsled tega francoski poveljniki v velikih skrbeh. Zelo vznemirljivo vzbuja tudi velikanska izguba topov. Nevolja proti francoskemu vrhovnemu poveljniku Joffre-u raste od dne do dne.

Francija ima slabo kavalерijo.

Iz poročil francoskih listov je posneti, da smatrajo v francoskih vojaških strokovnih krogih francosko kavalерijo za manjvredno, ker je v vseh dose-danjih bojih popolnoma odrekla. Še celo lahkih kavalerijskih nalog ni mogla povoljno izvršiti. Francozi nameravajo po končani vojski svojo kavalерijo preustrojiti po vzorcu nemške kavalерije, ki prekaša daleko francosko kavalерijo.

400.000 ranjencev v Franciji.

Iz Madrida se poroča, da se nahaja na Francoskem čez 400.000 ranjenih in bolnih, francoskih, angleških in belgijskih vojakov. Za to ogromno število že primanjkuje različnih zdravniških pripomočkov. V Biaritzu se nahaja čez 400 neranjenih angleških vojakov, ki trpe na protinu in se niti ganiti ne morejo. Z bojišč se pa vedno prihajajo novi ranjenici in bolni.

Bojne moči zaveznikov izčrpane.

Kolinski list „Kölner Zeitung“ poroča sledeče: Zavezniki nimajo več nobenih novih čet. Anglija ne more poslati v Francijo nobenih čet več in le še čaka na to, da se drugi med seboj uničijo. Anglija se zelo baha s svojim gospodarstvom na morju, toda sedaj si še ni upala spustiti v nobeno tako podjetje, kakor je bilo n. pr. ono Nemčije že koj ob pričetku

vojske, ko so nemške vojne ladje polagale mine ob izlivu reke Themse.

Princ Maks hesenski padel.

Na francoskem bojišču pri Hasebroucku je padel tudi princ Maks hesenski. Začasno so ga pokopali v Hasebroucku.

Absint prepovedan v Parizu

Na Švicarskem v Baselu izhajajoči „Temps“ z dne 21. t. m. priporoča odlok pariškega vojaškega upravitelja, da se absint ne sme prodajati, v posnemalje in hvati to odredbo izvanredno. Če bi se hotelo zlo, ki razjeda francosko pleme, alkoholizem, zatreti istočasno z vojno proti barbarstvu, bi morali prijeti Francozi tudi z vojno proti alkoholu.

Londonsko časopisje o sklepanju miru.

Monakovo, dne 26. oktobra.

Londonsko časopisje piše: Anglija ne more tako dolgo misliti na sklepanje miru, dokler ne bodo topovi iz angleških vojnih ladij porušili Helgolanda (močna nemška trdnjava na otoku Helgoland, oddaljena 60 km od izliva reke Labe v Severno morje) in dokler ne bo Helgoland zopet v oblasti Angležev, kajti Anglija je zakrivila velik zločin, ko je svoj čas odstopila ta otok Nemčiji.

K temu pripomni monakovski list „Münchener Neueste Nachrichten“ sledeče: Zakaj sedaj naenkrat tako skromno? Angleži si naj pridejo po Helgoland!

Na morju.

Naš podmorski čoln „U3“ ušel

Mornariški pribočnik avstro-ogrškega veleposlaništva v Rimu priobčuje to-le sporočilo: „Z ozirom na mornariški dogodek dne 17. oktobra so nekateri listi prinesli iz Bara vest, da je bil pri tej priliki uničen neki avstro-ogrski podmorski čoln. Temu nasproti pribijem, da se je podmorski čoln „U 3“, edini, ki je bil izpostavljen francoskemu ognju, res potopil, a le, da uide iz območja sovražnikovih krogel. Ponavljam, edina krogla francoskih ladij, ki je zadela, je poškodovala galerijo morskega svetilnika v Punta d'Ostro.

Naš podmorski čoln je izvršil torej le manever, ko se je spustil pod vodo in ušel Francozom.

Prestolonaslednik linijski kapitan.

Dunaj, 28. oktobra.

Naredbeni list avstrijske vojne mornarice javlja, da je cesar imenoval prestolonaslednika, nadvojvodo Karol Franc Jožefa za linijskega kapitana avstrijske vojne mornarice.

Drzni čini nemške križarke „Emden“.

Angleži se vedno šopirijo in hvalijo s svojo vojno mornarico. Ob začetku vojske se je mislilo, da bo angleško vojno brodovje kar v nekaterih dneh pohrustalo nemško in avstrijsko vojno brodovje. Sedaj pa imajo Angleži grozen strah celo pred eno samo sovražno ladjo. Križarka „Emden“, znana po svojih junaških činih, je postala sedaj strah in groza v Indijskem morju. Skoro vsa angleška in japonska pomorska trgovina v Indijskem morju je sedaj ustavljena. Novejša poročila pravijo, da je „Emden“ potopila do sedaj že 20 angleških ladij, katerih tonaža je znašala 92.955 ton. Vrednost teh ladij znaša nad 1 milijon funtov šterlingov, to je: nad 24.000.000 K. V naslednjem podamo nekatera posamezna poročila o novejših junaških činih ladje „Emden“.

Frankobrod, 28. oktobra.

Japonska zavarovalna družba „Jangtsekiang“ poroča, da je nemška vojna ladja „Emden“ med pristanišči Kobe in Singapore v Izhodni Indiji potopila japonski parnik „Kamasata Maru“. Zavarovalna družba noče več sprejemati zavarovalnih ponudb za vožnjo čez ožino Singapore, ker se boji, da bo „Emden“ potopila še več sovražnih ladij.

Neko drugo poročilo, ki je došlo iz Kalkute v Rim dne 27. oktobra, pravi, da je srečal italijanski parnik „Loredano“ v Indijskem morju nemško vojno ladjo „Emden“, katera je vlekla seboj angleški parnik „Kabinga“. „Emden“ je ustavil tudi parnik „Loredano“ in ga dal preiskati, ali ne vozi seboj vojne kontrebande. Ko se je nemški častnik prepričal, da vozi italijanska ladja drugo blago, je smela zopet odpluti dalje. „Loredano“ poroča, da je imela „Emden“ na krovu moštvo petero angleških trgovskih ladij, katere je potopila pred kratkim v Bengalskem zalivu (glej „Stražo“ od ponedeljka, dne 26. oktobra). Moštvo teh potopljenih parnikov se je spravilo z ladje „Emden“ na parnik „Kabinga“. Nemški poveljnik je pozval kapitana „Kabinge“, naj zapelje omenjeno moštvo v Bombay. Skoro vsa japonska in angleška pomorska trgovina v Indijskem morju je iz straha pred ladjo „Emden“ ustavljena.

V Frankobrod se poroča dne 27. oktobra, da je zaplenila „Emden“ zopet dva angleška premogova parnika „Oxford“ in „Buresk“ ter se na ta način oskrbela s premogom.

Štiri težko poškodovane angleške bojne ladje.

Listu „Deutsche Tageszeitung“ se iz Rotterdama poroča z dne 28. oktobra: Včeraj so privlekli v pristanišče Harwich štiri angleške bojne ladje, ki so več ali manj poškodovane. Bržkone so to one ladje, ki so bile ob belgijski obali zadete od nemških topov

Nemški podmorski čoln v boju.

Curih, dne 26. oktobra.

Po včerajšnjih angleških uradnih poročilih je nemški podmorski čoln z veliko trdovratnostjo napadel angleške vojne ladje pred Ostendom in Nieuportom.

Nemci so torej tudi podmorske čolne že spravili v Izhodno morje, toda bržkone po suhem, ker je pot po morju vendar-le prenevarna.

Boji za Tsingtau.

Frankobrod, dne 23. oktobra.

„Frankfurter Zeitung“ poroča: Dve japonski in ena angleška vojna ladja „Triumph“ so obstreljevale nemško trdnjavo „Tsingtau“ v nemški izhodno-azijski nasebini „Kiaučau“. Obstreljevanje je bilo doslej brezuspešno. Dne 14. oktobra je padla na krov angleške vojne ladje „Triumph“ težka granata iz nemške trdnjave in ga predrla. Nemška topničarka „Jaguar“ je lahko poškodovana.

Japonska zaščitnica Anglije in Rusije.

Iz Rusije prihaja vest, da je Japonska prevzela varstvo vseh angleških in ruskih zavez po vsej Aziji. Turčiji se naj to uradno naznani, tako, da bi morala računati Turčija v slučaju vojske z Rusijo ali Anglijo tudi s tem, da bi jo poleg tega še Japonska napadla.

Ruski list „Ruskoje Slovo“ poroča, da je angleški poslanik v Carigradu javil Turčiji, da bi tudi Anglija in Japonska pomagali Rusiji v slučaju, če bi jo Turčija napadla. V tem slučaju bi Anglija in Japonska napadli Turčijo v Mezopotamiji. Japonska je prevzela varstvo vseh angleških zavez v Aziji, torej tudi glede njenih nasebin in njenega trgovstva.

Iz Tokija se pa brzojavlja omenjenemu listu: Japonska bo izročila Turčiji noto (listino), v kateri bo povedano, da stoji Japonska z vsemi svojimi vojnimi silami na morju in na kopnem ob strani Anglije in Rusije. Japonsko časopisje ostro prijema vrhovnega poveljnika turške armade in vojne mornarice, Enver-pašo.

Vmešavanje Japonske v turško-angleško-ruski spor bo ogorčil ves mohamedanski svet.

Kolera v Rusiji.

Z bojišča, dne 27. oktobra.

Ruski ujetniki pripovedujejo, da je kolera v Rusiji mnogo bolj razširjena kot pri nas. V ruski armadi se je kolera že v začetku meseca septembra tu-intam pojavila. Splošno pa se je kolera razširila v ruski armadi, ko so prišli na bojišče tudi polki iz Sibirije. Nekateri sibirski oddelki je moralo rusko armadno vodstvo odposlati zopet nazaj, ker so se po njih kolera in razne druge nalezljive bolezni preobčutno razširjale.

Raznoterosti.

Lavantinski duhovščini in vernikom. V naših cerkvah uvedena zbirka lavantinske duhovščine in vernikov za avstrijski Rudeči križ je donesla znesek 22.496 K 20 v. C. kr. namestnik je naprosil mnogoč. ordinarijat, da izreče č. duhovščini in vsem pri zbiranju darov udeležnim župljanom njegovo najprisknejšo zahvalo in popolno zadovoljnost nad domoljubno požrtvovalnostjo, ki se je pokazala v tako visoki meri. To se naj v cerkvah z lece oznani.

Duhovniške vesti. Č. g. novomašnik Alojzij Šlik je nastavljen kot kaplan pri Sv. Andražu v Slov. g. — Umrl je dne 29. t. m. v Radečah pri Zidanem Mostu umirovljeni širski župnik vlč. g. Karol Gmajner v 72. letu starosti. Pogreb bo jutri v soboto ob 9. uri dopoldne. Svetila mu večna luč!

Vojna služba duhovnikov na železnici. Naš kn. šk. ordinariat je odredil, da morajo lavantinski duhovniki gotovih župnij ranjence, ki pridejo z vlaki po železnici, prijazno sprejeti, jim ponuditi svojo duhovniško pomoč ter, ako potrebno, spremljati ranjeniške vlake, dokler ne prevzamejo skrbi za ranjence duhovniki iz druge škofije. Označene župnije so: mestna, frančiškanska in magdalenska župnija, vse tri v Mariboru; celjska mestna, ptujska mestna in minoritska, slovenjebistriška, brežiška, ormoška, slovenjegraška, spodnjepoljskavska, poljčanska, laška, rimskotopliška in širska.

Koncert v stolnici. Dne 19. novembra bo v mariborski stolnici cerkveni koncert v korist avstrijskemu Rudečemu križu.

Koroške cerkvene vesti. Prestavljeni so bili: Jožef Prasser, mestni kaplan v Volšperku, za administratorja v Grafendorf na Zili; Oton Eberhard, kaplan v Trebnju, kot mestni kaplan v Volšperku; Alojzij Vanti, kaplan v St. Jakobu v Rožu, kot mestni kaplan v Pliberki; Viljem Brožek, kaplan v Šmihelu nad Pliberkom, v St. Jakob v Rožu. — Nastavljeni so: Franc Umnik v Gospa Sveti za provizorja na Kostanjah in Matej Weiβ, administrator v Ločah, za kanonika v Gospa Sveti. — Imenovan je za kanonika v Velikovecu Konrad Mente, provizor na Kostanjah. — Župnijo Loče sooskrbuje Jožef Zemljak, administrator v Štebnu pri Bekstanzju.

*** Mednarodna agitacija proti katoliški duhovščini v sedanji vojski.** Pod tem naslovom objavlja „Österreichs katholisches Sonntagsblatt“ to-le uradno pregledano poročilo: Za proticerkveno hujskarijo, ki se uganja v večini dežel v času sedanje svetovne vojske, je značilno, da se v vseh vojskujočih, da celo nepristranskih državah, očita katoliški duhovščini od

lastnih rojakov, da niso dovolj domoljubni, med tem, ko na drugi strani politiki sovražnih držav očitajo prav isti duhovščini zločinska dejanja in krivično vojskovanje. Značilen zgled za to je Belgija. Med tem ko očitajo belgijski socialni demokratje in nacionalni liberalci belgijski duhovščini, posebno pa redovnikom, da so se že spoprijaznili z nemško nadoblastjo in da zbirajo v svojih samostanih bogastvo, poroča Cerkvi sovražno časopisje na Nemškem ravno narobe. Da, celo tako daleč gre to, da jih obrekujejo kot voditelje belgijskih prostovoljnih strelcev. Nekaj čisto podobnega se dogaja na Francoskem. Tudi v tej državi skušajo nekateri strankarski hujšakači, kakor Clemenceau, celo v času vojske zanetiti proti katoliški duhovščini sovraštvo in jim kljub domoljubnemu zadržanju očitajo, da hoče vojsko izrabiti v klerikalne namene in na Francoskem uvesti zopet katoliško državno vero.

*** Prestolonaslednik Karl Franc Jožef v Pulju.** V soboto, dne 24. oktobra, je nadzoroval prestolona slednik nadvojvoda Karl Franc Jožef posadko v Pulju. Pri pregledu je prestolonaslednik nagovoril vojaštvo ter mu izročil pozdrave Njegovega Veličanstva cesarja. Po pregledu je napravil nadvojvoda izlet v Medolin, kjer mu je tamošnje hirvaško prebivalstvo priredilo slovesen sprejem. Vsa vas je bila v cesarskih in narodnih zastavah, nepregledna množica ljudstva pa je pozdravljala visokega gosta z navdušenimi „Živio!“-klici. Nadvojvoda je dal poklicati k sebi deželnega poslanca Kirca, kateremu se je iskreno zahvalil za lep sprejem. Opoldne je dal mornarični poveljnik admiral Haus na čast prestolonasledniku banket na jahti „Lacroma“. Popoldne si je nadvojvoda ogledal Brionske otoke in je ob 7. uri zvečer s posebnim vlakom odpotoval iz Pulja.

Kraljevi prince -- vojaški duhovnik. Na praznik Marijinega rojstva dne 8. septembra t. l. je bral bavarski kraljevi prince Maks kot vojaški duhovnik sveto mašo nekemu nemškemu polku v vasi S... , ko je vihral najljubejši boj. Francoski šrapneli so padali od vseh strani, ko je bil prince še pred oltarjem in so pobili več oken na cerkvi. Vendar je še mogel prince Maks končati sveto daritev. Ko je opoldne obedoval s svojim spremstvom v neki bližnji hiši, je prišel francoski šrapnel skozi okno, ranil neko osebo in ubil tri konje. Prince Maks skirbi veliko tudi za ujete in ranjene Francoze na ta način, da obvešča sorodnike ujetnikov in ranjencev o njihovem stanju. Ljubezen in skrb za duše ujetnikov in ranjencev žene neustrašnega kraljevega princa kot katoliškega duhovnika še celo v sredino najljubejših bojev, ne meče se za lastno varnost.

Umrli je državni poslanec Vaclav Kotlar, član češkega agrarnega kluba. Bil je velik prijatelj Slovencev. N. v m. p. l.

Odlikovani častniki naših domačih polkov. Cesar je podelil: vojaški zaslužni križec z vojnim okrasom nadporočniku Oskarju Gerzabek od 47. pešpolka; podpolkovniku grofu Bissingen in Nippenburg od 5. dragonskega polka; stotnikom Edvardu Breitenfeld in Viljemu Reinisch od 47. pešpolka; svoje posebno pohvalno priznanje je izrazil cesar še nadporočniku Karolu Kopriva od 47. pešpolka. Imenovani so se posebno hrabro vedli pred sovražniki na bojišču v Galiciji.

Odlikovan vodja italijanskih katoličanov. Italijanski kralj je podelil voditelju italijanskih katoličanov in predsedniku organizacije katoličanov „Unione Popolare“, grofu della Torre križ „Krona Italije.“ To izredno visoko odlikovanje razmeroma mladega katoliškega politika je vzbudilo v Italiji splošno pozornost ter se smatra, da je sedaj razmerje med papeževim dvorom in kraljevsko hišo prijazno.

Promoviral boše danes g. Ivan Fras, doma iz Dragotincev, župnika Sv. Jurij ob Ščavnici, na dunajskem vseučilišču za doktorja vsega zdravilstva. Takoj potem se vrne zopet na severno bojišče.

Odlikovanje. Nadvojvoda Franc Salvator je podelil gimnazijskemu ravnatelju v Mariboru, dr. Josipu Tominšek, srebrno častno kolajno v priznanje za sluga za „Rudeči križ“.

G. Ed. Vaupotič, nadporočnik domobr. polka št. 26, je bil na severnem bojišču od šrapnela ranjen in se nahaja že par dni v tukajšnji domobranski bolnišnici.

G. prof. Ludvik Vagaja, praporščak 17. pešpolka, je pisal svoji materi, da se nahaja v ruskem ujetništvu. Bil je ranjen v desni roki in je pisal pismo še z levico, vendar pa se mu rana zdravi dobro.

Slovenski ranjenci se zahvaljujejo. Mariborska slovenska gospodična, katera pošilja prebrane slovenske časnike v bolnišnico v Kečkemet na Ogrskem, kjer leži več slovenskih ranjencev, je dobila te dni od gđe. Marije Gatty, ki střeže ranjencem, sledeče pismo: „Draga gospodična! Skoro nepopisno veselje so napravili slovenski listi, katere ste poslala v našo bolnišnico našim ranjencem. Ko prinesem časnike v bolnišnico, steguje 100 rok po njih. Vsi slovenski ranjenci me že poznajo. Vsak dobi svoj del. Jaz vedno tako uredim, da pride na vsakega nekaj. Eden dan berejo v tej, drugi nad zopet v drugi sobi. In kako srčno se ti ubogi ljudje zahvaljujejo za liste. Zelo jih veseli, da v teh bridkih urah berejo poročila iz svoje domovine. Večkrat me tudi povprašujejo, kdo jim pošilja časnike. Pripovedovala sem jim, da pošilja liste slovenska gospodična St... iz Maribora. Solze so jim pri tem stopile v oči in so mi odgovorili: „O, mi smo vedeli, da naša dekleta ne bodo na nas pozabila. Pozdravite to dobro gospodično v na-

šem imenu in Bog ji naj to vse povrne!“ Da, to Vam lahko rečem: Mnogo, mnogo veselja ste napravila s svojimi listi našim ubogim ranjencem. Sedaj bodo že skoro vsi odšli. Pričakujemo pa, da bo v kratkem prišlo zopet več novih ranjencev z bojišča. Ako bodo med temi tudi Slovenci, Vas bom prosila za slovenske liste. Kot rojakinja sem tukaj v službi milosrčnosti ter sem stila dosedaj vse, da olajšam bedo ranjenim Slovincem. Stotera hvala i Vam! Iskrene pozdrave! — Mary Gatty, Ketskemet, Csondradi-utca 34 sz.“

Poljaki o hrabrosti Slovencev. Dunajski list „Kurjer Polski“ opisuje junaški čin našega slovenskega (celjskega) pešpolka št. 87 v bitki na gori Mogila, 25 km izhodno od Lvova. Z besedami občudovanja slavi list hrabrost, vstrajnost in preudarno vojevanje slovenskih bojnikov.

Branitelj Przemysla častni doktor. Profesor-ski zbor brnske nemške višje tehnične šole je sklenil soglasno, da imenuje junaškega branitelja trdnjave Przemysl, podmaršala pl. Kusmaneka, za častnega, doktorja tehničnih znanosti. Sklep profesorskega kolegija se po naučnem ministrtvu predloži cesarju v potrjenje.

Mariborčan v Przemyslu. Znani igralec mariborskega slovenskega gledališča, trgovski pomočnik Franc Majer, se nahaja v Przemyslu ter se je udeležil bojev za to trdnjavo.

Südmarka na delu. Südmarka išče za Borovlje na Koroškem nemškega knjigoveza.

Avstrijski državni zbor. Nekateri listi hočejo vedeti, da bo kmalu sklican tudi avstrijski državni zbor. Nasproti temu izvem iz popolnoma zanesljivega vira, da avstrijski državni zbor ne bo sklican, za kar niso merodajni samo pomisleki radi sestave političnih strank, ki ne nudi dovolj jamstva za sedanjemu položaju primerno resno zborovanje, ampak tudi še mnogoštevilne tehnične težkoče v parlamentarnem obratu.

Koliko črnovojnikov bo šlo na nabor? Kakor je znano, se morajo po najnovejši odredbi vsi črnovojniki od 24. do 36. leta, v kolikor že sedaj niso poklicani pod orožje, podvreči novemu naboru. Vsied tega se jih bo moralo v Avstro-Ogrski-Bosni podvreči okroglo 2 in ¼ milijona novemu naboru. In koliko jih bodo potrdili za vojake? To je skrivnost vojaške oblasti.

Mati zemlja. Budimpeštanski listi poročajo, da so po znani bitki pri Krasniku, kjer je Danklova armada potolkla Ruse, prinesli v neko rezervno bolnišnico ranjenega huzarja, kateri je imel seboj culico, v kateri je bila zavezana pest ogrske zemlje (prsti). Vprašali so ga, čemu nosi prst seboj. Fant je odgovoril: „Ko sem odhajal od doma, mi je mati rekla: Štefan, vzami to-le culico seboj, da če boš padel v vojski, ne boš umiral v popolnoma tuji zemlji. To domačo prst moraš vzeti seboj v grob. — In ko je huzar umrl, so mu izpolnili njegovo in njegove mamice vročo željo...“

Trije šolski dečki na potu v Srbijo. Iz Pernice na Češkem so nekega dne v pretečenem tednu nenadoma izginili trije šolski dečki, stari 12 in 13 let. Dobili so jih v Krieglachu na Nemškem (Štajerskem). Izpovedali so, da hočejo na vsak način na srbsko bojišče, da bodo tam stregli našim vojakom. Junaške dečke so odposlali nazaj v njih domači kraj. Zanimivo je, da so dečki potovali že cele tri dni in so bili brez vsakih sredstev. Ko se jim je povedalo, da ne smejo iti v vojsko zoper Srbe, so začeli vsi trije jokati.

Osemletni vojni prorok. Neki osemletni dečko v Budimpešti je začel pred letom dni dopisovati si z nekim tovarišem iste starosti v Kijevu v svrhu izmenjavanja mark. Ena razglednica, ki jih je pisala mali Rus svojemu budimpeštanskemu prijatelju, je interesanten dokaz k predzgodovini sedanje vojne. Kijevski mladič je poslal dne 12. aprila v Budimpešto razglednico, katere nemško besedilo se je glasil: „Ljubi Nikolaj! Pripravljam se za skušnje. V Kijevu je tako toplo, kakor v poletju. Mislim, da bomo imeli v tem letu vojno. Kako se počutiš? Neki prijatelj moj bi hotel s teboj dopisovati.“ — To pismo ni nikako prorokovanje, nikaka otroška fantazija, ampak važen dokaz, kajti dva strica mladega Rusa v Kijevu sta — častnika ruskega generalnega štaba...

*** Draginja v Galiciji.** „Szas“ poroča, da vlada velika draginja v Rzeszowu, Dembici, Bochniji, Tarnowu in v drugih krajih, v katere so vpadli Rusi. Živil zelo primanjkuje. Kilogram črnega kruha stane 1 K 20 do 1 K 60 vin. Primanjkuje mesa, slanine, premoga in moke. Prekupeci izrabljajo položaj in nečuvno povišujejo cene.

Božič na bojišču. Vojni preskrbovalni urad avstrijskega vojnega ministrtva je sklenil, da bo za božičnico na naših bojiščih daroval pol milijona kron, da se omogoči, dati vsakemu vojaku na bojišču kak majhen dar za božični dan. Ta svota pa (daleč ne zadostuje. Radi tega se obrača preskrbovalni urad na vsa domoljubno čuteča srea, naj po možnosti darujejo denarne prispevke za božična darila vrlim našim vojakom na bojiščih. Darila se naj naslovijo na „Kriegs-Fürsorgeamt“, Dunaj, IX., Berggasse 16.

Uradni izkazi o padlih in ranjenih, ki jih izdaja vojno ministrtvo, izkazujejo dosedaj 65.490 ranjenih in 11.169 mrtvih. Do 26. oktobra je izšlo že 36 števil uradnih izkazov.

Katerim vojnim poštam se lahko pošiljajo zavoji. Zasebni promet s poštnimi zavoji se je zopet otvoril 24. oktobra s sledečimi pošdami: 9, 11, 16, 21,

31, 33, 34, 38, 39, 40, 44, 45, 46, 49, 51, 55, 61, 66, 68, 69, 76, 78, 84, 85, 88, 95, 96, 106, 111, 113, 119, 140, 151, 168, 187, 188, 189, 190, 191, 211, 212, 300—311. Dopusčeni so le zavoji z uniformami, prtljajni vojaški predmeti s perilom in s črevlji. Zaviti morajo biti zavoji v tako blago, ki ne dopušča vode ali pa v lesene zaboje. Dopustna je teža do 10 kg; zavoj ne sme biti nad 80 cm dolg.

Novi baron. Cesar je podelil generalnemu ravnatelju Škoda-jevih tovarn, Karlu vit. Škoda, baronstvo zaradi njegovih zaslug na vojnotehničnem polju.

Vojni davek. S paragrafom 14. se bo tudi na Avstrijskem uvedel vojni davek. Mali dohodki bodo davka prosti. Davek se začne s 4000 K dohodkov z ½ % ter se zviša od 20.000 K dohodkov na 2 %.

Samoumor pastora. V Karlovih varih se je zastupil protestantski pastor Emil Ulrich s ciankalijem.

Zalost in veselje. Vojaški zdravnik, ki ima sedaj mnogo dela, je svoji služkinji naročil, da naj ne pusti nikogar k njemu. „Nikogar“, ji je zabil, „izvzemši, če gre za življenje in smrt.“ — Kmalu nato je dekletko potrkalo na zdravnikova vrata. „Gospod doktor, neki gospod bi rad z Vami govoril.“ — „Kaj Vam nisem ukazal, da ne smete nikogar k meni pustiti, če ne gre za življenje in za smrt?“ — „Saj ta gospod pravi, da gre za življenje in za smrt.“ — In zdravnik je hitel v svojo ordinacijsko sobo in našel tam nekega gospoda, ki ga je hotel — zavarovati za življenje in za smrt.

Kam se je svojem vojnih ujetnikov obrniti. Nekateri pošiljajo pisma in denar na avstrijsko zunanje ministrtvo in pa na ameriškega poslaništvo, češ, ta dva bosta vedela, kje se nahaja vojni ujetnik in mu bosta denar in pisma odraščala. Ta dva pa ne opravljata sama teh poslov, ampak jih odkažeta posebni pisarni, ki je za taka dela ustanovljena. Če hočete torej, da se bodo take stvari takoj odposlale in uređile, nikar ne pišite ministrtvu ali pa ameriškanemu poslaništvu, ampak se kar obrnite na sledeči naslov: „Gemeinsames Zentralnachweise-Bureau, Hilfs- und Auskunftstelle für Kriegsgefangene und Internierte, Wien, I., Jasomirgottstrasse 6.“

*** Telefonski pogovori se nadzirajo.** Občinstvo se opozarja na to, da se med vojnim stanjem telefonski pogovori nadzirajo. Če se pri tem konstatira, da se telefon izrablja za poročanja vznemirljivih vesti glede vojnih dogodkov, se zamorejo po paragrafu 36, točka 1 c telefonskega reda ona govorilna mesta, odkoder prihajajo taki nedovoljeni pogovori, zapreti.

Jugoslovanska socijalna demokracija. V Ljubljani je bil namesto socijaldemokratskega občinskega svetovaleca Etbina Kristana, ki se je preselil v Ameriko in je vsled tega nehal biti občinski svetnik, vpoklican v občinski svet ljubljanski Ivan Mlinar.

Popusti na pridobinskem davku, če je obrat vsled vojne moten. Ravnokar izišla cesarska naredba obsega važne določbe glede popusta na pridobinskem davku, če je industrijalni ali obrtni obrat vsled vojne moten. Obrati, ki so bili vsled vojne neposredno ali posredno prizadeti, bodo uživali delni popust na pridobinskem davku po velikosti motenja obrata, če so morali ustaviti obrat popolnoma, tudi za četrt leta popolen popust. Odločala o popustu ne bo davčna oblast sama, marveč skupno s posebno komisijo, ki bo sestavljena iz treh avtonomnih funkcionarjev in predsednika pristojne pridobinske komisije. Kot druga inštanca bo fungirala deželna komisija.

V konkurz je prišel čevljar in trgovec z usnjem Jakob Potočnik v Ormožu.

Redka naravna prikazen v Pragi. Dne 17. t. m. zvečer so opazili v Pragi nasledni naravni pojav: „Okrog meseca, ki se sedaj nagiba k polni luni, se je pojavila prekrasna mavrica. Obzorje je bilo popolnoma vedro, lunini žarki so ostro prodirali skozi vlažni zrak ter tvorili križ; sredi križa je bila luna, ki jo je obhajala mavrica. Prikazen pa ni dolgo trajala. Kasneje se je mavrica še enkrat pokazala (ter je bilo spektrum jako lahko razpoznavno, zlasti pa modro barvo, ki se je zelo močno odražala od luninega roba. Seveda so ljudje to naravno prikazen spravljali v zvezo s sedanjo vojno.

Nova knjiga. Ravnokar je izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru nov molitvenik: „Migljaj na razpotju življenja.“ Spisal jezuit J. Verhovo. Knjiga obsega 242 strani. V prvem delu daje učen pisatelj krasne nauke, kako je treba postopati posebno mladini, ko si voli novi stan. Drugi del pa obsega mašne molitve in razne druge pobožnosti, tako da ima čitatelj pred seboj popoln molitvenik. Knjiga ima majhno, prav ročno obliko; vezava je krasna in gibčna, tako da se bode ta molitvenik posebno prilagel v vsak še tako mali žep. Stane brez poštne v rudeči obrezi 90 v; v zlati obrezi pa 1 K 10 v. Poština stane za vsak komad 5 v. (Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

*** Vojaški molitvenik.** „Slovenskim fantom za slovo na pot v cesarsko službo.“ Spisal Jernej Hafner. Ljubljana 1914. Katoliška bukvarna. Cena vezani knjigi je 1 K 20 vin., 2 K 20 vin. in 3 K 20 vin. (po kakovosti vezave). — Vendar smo enkrat dobili vzoren vojaški molitvenik, in sicer v času, ko je najbolj potreben. Mnogo se je knjiga že priporočala in hvalehila, a zdj se mi primerno, da opozorim na nekatere posebne prednosti. Najvažnejši del molitvenika so „Nauki in sveti“ (do str. 180). To niso suhoparni nauki ali nadležni, vsiljivi sveti, ampak navdušeni govori, ki morajo vsakega poštenega fanta potegniti za seboj. To so pristrčni pogovori, ki bodo tudi gročavam

značajem segli v srce in prepričali razum. Poglavitno pa je, da je molitvenik spisan v pravem vojaškem in junaškem duhu. Pisatelju se pozna, da je bil tudi sam vojak. Vse važnejše nauke dokazuje tudi iz vojaškega službenika, uporablja krepke primere iz vojaškega življenja, navaja lepe zglede slavnih vojakov; zelo spretno se uporablja zgodovina našega 17. pešpolka. Iz vseh poglavij govori navdušen vojak in goreč dušni pastir; obe vlogi se med seboj podpirata in prijetno menjavata. Srečna združitev pravega vojaškega duha in ponosa s krščanskim duhom, spretno združena apologija vojaškega stanu z apologijo sv. vere in krščanskega življenja, je posebna prednost tega molitvenika. Jako dobro se je posrečil dokaz, da je krščansko življenje prijetno dopolnilo k vojaškemu službeniku in izpolnjevanje krščanskih dolžnosti prijetno olajšanje vojaških dolžnosti. Knjiga bo obenem vzgajala junaške in zveste vojake ter neustrašene kristjane; podpirala bo delo vojaških predstojnikov in dušnih pastirjev. Vojak, ki bo začel to knjigo brati, se bo težko ločil od nje; v sedanjih resnih časih bodo vojaki iz nje zajemali pogum in tolažbo. Duhovniki in društveni voditelji bodo v njej dobili veliko porabnega gradiva. Veliko uslugo veri in domovini stori vsak, kdor kaj stori za razširjanje tega molitvenika med vojake. Knjigo priporoča tudi pristréna oblika in nizka cena (navadna vezava 1 K 20 vin.) Knjiga se dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

* **Sv. Križ pri Rogaški Slatini.** Tudi pri nas je odšlo mnogo mož in mladeničev v boj za domovino. — Naš pevski zbor je pod vodstvom organista g. Vinke Šerbaka priredil vrlemu cerkvenemu pevcu Jurčku Novaku iz Nimnega, odhajajočemu v vojsko, lepo odhodnico. Gospod Šerbak se je v imenu pevcev v primeren nagovor poslovil od odhajajočega. Bog te spremlja in vse naše vrle vojake in te privedi srečno nazaj v domači kraj!

Zalec. Na pokopališču v Žalcu v Savinjski dolini je dne 25. t. m. neka gospa nameravala izravnati grob nekega sorodnika. Ko je z motiko brskala po prsti, je naletela na neko skrinjico, v kateri je bilo napol strohnjeno truplo malega otroka. Naznanila je vso stvar orožnikom. Vsa zadeva se bo sodnijsko preiskala.

* **Sevnica ob Savi.** Dne 25. oktobra je izvolil občinski odbor namesto odstopivšega župana g. Mijo Starkl-na, g. L. Smole, trgovca v Sevnici, za župana, namestnikom pa g. J. Mešiček, nadučitelja, in svetovalcem odstopivšega g. M. Starkl-na. Občinski zastop je imenoval g. M. Starkl-na za njegovo 44letno delovanje v občinskem zastopu, in sicer kot župan, častnim občanom. — Čestitamo!

Brežice. Nadpoštar Štefan Kastelic v Brežicah je na lastno prošnjo prestavljen v Feldbach.

Ormož. Velikonedeljska obrtniška zadruga (načelnik Ivan Veselič, trgovec v Ormožu), je darovala za namene avstrijskega Rudečega križa znesek 100 K v roke nabiralca g. Tom. Korpjarja, ki je ta dar izročil na primerno mesto.

V ruskem ujetništvu.

Štornik Viktor Rada je pisal svojim starišem v Mikdovu na Češkem tole pismo: Ljubi stariši! Kolikor toliko pkrevan Vam sporočam, da ležim v ruski bolnišnici s tremi ranami: na glavi, na desni strani prsi in na desni nogi. Bolnišnica je moderno urejena. Negovanje je tako dobro, kakor si je le možno misliti. Posebno neka dama, soproga zdravniškega šefa, se trudi na požrtvovalen način, da pomaga povsodi. Sedaj sem izven vsake nevarnosti in se na-dejam, da ozdravim popolnoma. Morda Vam bodem prihodnjič več pisal. Še enkrat pa moram izraziti dejstvo, da se trudijo za me na velikodušen način. Obiskujejo nas in pomagajo, kjer le morejo. Prišli so k nam neki veliki knez, potem generali štacije in še drugi oficirji. Ravnokar je bil tu neki baron Rupa, ki mi je dal denarja in knjig. Zdravniki so odlično spretni; na mirnosti, s katero delujejo, treba strmeti. Bodite torej brez skrbi radi mene! Takoj bodem obedeloval in mi jed diši izvrstno. Viktor. — To pismo so prejeli stariši potom poizvedovalnega urada Rudečega križa, ki daja pomirjenja glede usode naših ujetih vojakov.

Za vojake-kadilce.

V mnogoštevilnih zasebnih pismih obžalujejo naši spodnještajerski vojaki, da na bojišču ni dobiti, kar bi v prostih urah imeli najrajši: cigarete, smotke, tobak, pipe, vžigalice itd. Bogata mesta in imoviti stanovi nabirajo vsepovsod za svoje vojake takih darov. Ne dopustimo, da bi naši spodnještajerski mladeniči in možje ne imeli tega, kar imajo drugi! Zato prosimo, da se po naših mestih, trgih in vaseh nabirajo za spodnještajerske vojake na bojišču, a tudi v bolnicah: cigarete, smotke, tobak, pipe, vžigalice ali pa tudi denar, s katerim se omislijo omenjeni predmeti. Vsak dar je dobrodošel!

Kar se nabere, naj se vpošlje na eno izmed podpisanih uredništev!

V to svrhu so darovali: ravnatelj Zidanšek 3 K, prof. dr. Slavič 3 K, vojni kurat Tomšič 3 K, prof.

dr. Hohnjec 3 K, gospa dr. Leskovarjeva 2 K, gosp. Fr. Pleteršek, trgovec s pohištvo 60 vin., goč. Mimika Pregrad 40 vin. in neimenovana 1 K. Pepček dr. Leskovarjev je daroval 500 cigaret, dr. Anton Jerovšek, ravnatelj 5 K, deželni odbornik dr. K. Verstovšek 1000 cigaret in Ivan Hauptman, župnik v Pernicah 11 K nabranih po šolskem vodju g. K. Vollmaier na Pernicah.

Uredništvo „Straže“. — Uredništvo „Slov. Gospodarja“. — Maribor.

Zadnja poročila, došla v petek, 30. okt.

Naše umikanje na Rusko-Poljskem.

Dunaj, 29. oktobra.

Naše umikanje na Rusko-Poljskem se vrši v popolnem redu. Kmalu bomo v novem zbirališču. Rusi so nas doslej zasledovali le s konjenico, proti kateri so se tuintam obrnile naše zadnje straže in jo odbile.

Tudi v Galiciji so Rusi dobili zadnji čas ojačenja in so z močnimi četami prodirali čez Drohobicz, ki je bil že naš, proti Karpatom v prostor pri Turki. Gre se jim za to, da bi prijeli česno krilo naše bojne črte Medyka—Sambor. Njihovi napadi so bili, kakor poroča naš generalni štab, odbiti.

Kako je v Galiciji.

Dunaj, 29. oktobra.

Generalni štab poroča:

Na severno-izhodnem bojišču se včeraj niso vršili nobeni večji boji.

Zadnje dni so Rusi skušali prodirati v prostor pri Turki (severno od znanega karpatskega prelaza Uszok), a so bili z uspehom odbiti.

General Dimitriew odstavljen.

O bivšem bolgarskem in sedanjem ruskem generalu Dimitriewu, zmagovalcu pri Lozengradu, se je v teku te vojske razširila že marsikatera novica, o kateri se je pozneje izkazalo, da ni istinita. Za to podajamo tudi naslednjo neuradno vest s potrebnimi previdnostjo. Iz Sofije se poroča: General Radko Dimitriew, ki je vodil obleganje Przemysla tako nesrečno, je odstavljen. Odložil je tudi poveljstvo 8. ruskega armadnega zbora ter izstopil iz ruske armade.

Nova razvrstitev ruske armade.

Stockholm, 29. oktobra.

V listu „Stockholmer Tagblatt“ opisuje neki vojaški strokovnjak, ki se nahaja na ruskem bojišču, sestavo in razvrstitev ruskih armad. Poročevalec pravi, da je posnel svoj spis po ruskih uradnih virih.

Ruska bojna sila, ki stoji proti Nemcem in Avstrijcem, je razdeljena v osem armad. Desno rusko krilo stoji severno od mesta in trdnjave Kowno (v pokrajini Kowno ob severnem koncu izhodne Prusije). Južno-rusko krilo pa je razvrščeno na južno-izhodni strani Lvova. Med tema dvema kriloma je razpostavljena glavna sila ruske armade. Ta del (središče) ruske armade stoji v velikem krogu ob črti čez Grodno (ob izhodni Prusiji blizu Avgustovega) ob rekah Narew, Visli in San in sicer sledeče:

Prva armada, kateri poveljuje general Rennenkampf, ki stoji v okrožju trdnjave Kowno, sestoji iz armadnih zborov št. 2, 3, 4 in 20. Vsi ti zbori so sestavljeni iz vojaštva, ki se rekrutira v vojaškem okrožju Wilna.

Druga armada, ki stoji v okolici ruske trdnjave Grodno, obstoji iz bjelostoškega in dela sibirskega armadnega zbora. Tej armadi poveljuje general Sjhinski, ki je bil poprej načelnik 21. zbora.

Tretja armada pod poveljstvom generala Mistenko je sestavljena iz zborov 1, 8, 13, 15. in 23. Tem korom so še pridružene tri kavalerijske divizije. Tretja armada je razpostavljena ob reki Narew. Glavni del te armade je pripadal ob začetku vojske prvi armadi, katera je bila po armadi generala Hindenburga pri Tannenbergu hudo porazena.

Četrta armada, ki stoji ob Varšavi, je sestavljena iz dveh aktivnih armadnih zborov in sicer iz gardnega (petrograjskega) in iz 14. zbora. A ta armada ima pridelenih izredno mnogo konjeniških divizij. Poveljuje pa tej armadi načelnik vojaškega okrožja Amur, general Lesicky.

Peta armada, ki je razvrščena v okrožju Lublin in ji poveljuje načelnik moskovskega vojaškega

ga okrožja, general pl. Plehve, sestoji iz zbora grenadirjev, deli 8., 16. in 18. armadnega zbora.

Šesta armada pri mestu Cholm je sestavljena iz zborov 7, 19, 24 in 25. Poveljnik tej armadi je načelnik vojaškega okrožja Irkutski, general Ewerth.

Sedma armadi ob Sanu severoizhodno od Przemysla, poveljuje bolgarski general Radko Dimitriew. V to armado so združeni armadni zbori 5, 8, 10 in 11. (Novejša poročila pravijo, da je general Dimitriew odstavljen.)

Osmi armada, katera je razpostavljena ob Lvovu in na južno-izhodni strani mesta, stoji pod poveljstvom generala Brusilowa. Sestavljena je ta armada iz kiewskega 12. in 21. ter nekaterih sibirskih in kavkaških armadnih zborov. V novjšem času sta bili po eden sibirski in kavkaški zbor poslani na pomoč armadam na severozapadu.

Boj za Lovčen in Kotor.

Rim, dne 29. oktobra.

Iz črnogorskih virov se poroča, da se je vršil dne 26. oktobra (ponedeljek) zopet močan topovski dvo-boj med Lovčenom in Kotorom. Baterije na Lovčenu so neprenehoma obstreljevale avstrijske postojanke. Avstrijci so krepko odgovarjali. Francoski topničarji na Lovčenu so imeli dva mrtva in tri ranjene, Črnogorci pa tri ranjene.

Italijanski list „Corriere della sera“ poroča, da je neka velika avstrijska vojna ladja obstreljevala črnogorske postojanke na Lovčenu.

Nemško-francosko-angleška borba.

Boji za severno francosko-belgijsko obrežje trajajo z neizpremenjeno silo naprej. Nemške čete prodirajo počasi, toda stalno. Uspehi Nemcev zahodno od Lille so posebno važni, kajti ti uspehi bodo uplivali na položaj pri Yperu-u, kjer se bijejo hudi boji, v katerih pa dosedaj še ni padla odločitev. Francoske in angleške čete pri Yperu-u so vsled uspehov Nemcev pri Nieuportu in Lille včeraj, dne 28. oktobra, že zapustile te postojanke.

Nemško poročilo z bojišč.

Berolin, 29. oktobra.

Iz velikega vojnega štana z dne 29. oktobra predpoldne se poroča:

Prodiranje nemških čet južno od Nieuporta napreduje. Pri Ypresu traja boj nespremenjeno dalje.

Zahodno od Lille so nemške čete napredovale. Zavzele so več utrjenih sovražnih postojank, ujele 16 angleških častnikov in nad 300 vojakov ter tudi zaplenile 4 topove. Angleški in francoski protinapadi so bili povsod uspešno odbiti.

Nemške čete so morale obstreljevati francosko baterijo, ki se je nahajala pred katedralo v Reimsu, ker je opazovala gibanje nemških čet iz stolpa katedrale.

V gorovju Argonnen so nemške čete zavzele že več francoskih strelskih jarkov in zaplenile večje število strojnih pušk.

Južno-zahodno od Verduna je bil napad Francozov odbit. Nemške čete so napravile protinapad in so zavzele močno francosko postojanko. Izgube Francozov so bile velike.

Izhodno od reke Mosel so bili odbiti vsi francoski napadi.

Na severno-izhodnem bojišču je napredovanje Nemcev stalno. V zadnjih treh tednih so nemške čete ujele 13.500 Rusov, zaplenile 30 topov in 39 strojnih pušk.

Na južno-izhodnem bojišču se razmere od včeraj niso spremenile.

Sarajevski morilci obsojeni. V sredo, dne 28. oktobra dopoldne je bila razglašena obsodba o sarajevskem umoru. Danilo Ilić, Velko Cubrilović, Nedjo Kerović, Miško Jovanović in Jakom Milović so bili obsojeni na smrt na vislicah. Milan Kerović na dosmrtno ječo, Cavrilo Prinčip, Nedeljko Čabri-nović in Trifko Grabec na 20 let težke ječe, V. Cubrilović na 16 let težke ječe, C. Popović na 13 let, Ivo Kranjčević in Lazar Gjukić na 10 let, C. Stjepanović na 7 let, Marko Perin in B. Zagorac na 3 leta težke ječe. Ostali obtoženci so bili oproščeni.

Listnica uredništva.

Ptujska gora: Omenjeno zahtevo so že davno prej objavili slovenski listi. Vaš izrezek je došel torej prepozno.

Ranjenci in padli.

Pešpolk št. 47:

Bestiček Ljudovik, pešec, ranjen; Eigner Franc, pešec, ranjen; Funkel Rupert, rezervist, bolan; Grasmuk Franc, rezervist, bolan; Jakič Anton, rezervist, bolan; Klapš Franc, rezervist, ranjen; Konrad Janez, pešec, ranjen; Kumpoč Anton, ranjen; Lekežič Martin, pešec, ranjen; Repa Anton, pešec, ranjen; Ribič Franc, pešec, ranjen; Schädler Franc, pešec, ranjen; Schöber Janez, pešec, ranjen; Schwindsakl Jurij, pešec, bolan; Sedlaček Anton, pešec, ranjen; Soucek Karl, pešec, ranjen; Janez Klug, pešec, ranjen; Pungartnik Vtef., pešec, ranjen; Al. Travi, pešec, ranjen; Zotler Alojzij, pešec, ranjen; Bož Jožef,

pešec, bolan; Glodes Franc, pešec, ranjen; Griesnik Ferdinand, pešec, ranjen; Jaušnik Viktor, pešec, ranjen; Kraner Karl, frajtar od 6. stotnije, doma iz Selnice ob Muri, ranjen in ujet; Kreiner Anton, pešec, ranjen; Lah Janez, rezervist, ranjen; B. Meier, pešec, ranjen; Pauš Jožef, pešec, ranjen; Potere Franc, rezervist, ranjen; Rudolf Franc, pešec, ranjen; Verblach Janez, pešec, bolan; Visniti Marcel, frajtar, ranjen; Vogrin Lipat, pešec, ranjen; Brandl Franc, rezervist, ranjen; Haineg Janez, pešec, ranjen; Kahler Martin, pešec, ranjen; Karinka Alojz, korporal, ranjen; Krainer Franc, pešec, ranjen; Mandl Janez, pešec, bolan; Müller Ludovik, korporal, ranjen; Polhammer Anton, pešec, ranjen; Poš Anton, pešec, ranjen; Rotschädl Janez, pešec, ranjen; Waldl Pavel, pešec, bolan; Augustin Franc, pešec, ranjen; Berglez Jožef, pešec, ranjen; Bolk Jožef, pešec, ranjen; Bohak Karol, četovodja, ranjen; Freibl Franc, pešec, ranjen; Freidinger Norbert, pešec, ranjen; Frühmann Avgust, korporal, ranjen; Fruhmam Janez, četovodja, ranjen; Fuchs Franc, pešec, ranjen; Fuhrmann Jožef, frajtar, ranjen; Graup Avgust, pešec, bolan; Haas Lambert, četovodja, ranjen; Held Simon, pešec, ranjen; Hirschmann Karol, četovodja, ranjen; A. Hozer, frajtar, ranjen; Imš Alojzij, pešec, ranjen; Koren Janez, četovodja, ranjen; Kopic Mihael, pešec, ranjen; Krois Anton, pešec, ranjen; Lorber Franc, pešec, ranjen; Gmeiner Stefan, rezervist, ranjen; Macher Anton, pešec, ranjen; Rojko Franc, pešec, bolan; Vervnik Andrej, pešec, ranjen; Glodež Franc, pešec, ranjen; Krem Janez, pešec, ranjen; Loppi Janez, korporal, ranjen; Kotmayer Franc, poročnik, ranjen; Büchsenmacher F., pešec, ranjen; Feier Jožef, pešec, ranjen; Lachnit Rudolf, enoletni prostovoljec-korporal, bolan; Loidesbek Janez, rezervist, ranjen; Lug Pavel, korporal, ranjen; Nedok Viktor, frajtar, ranjen; Ribitsch Jurij, pešec, ranjen; Scharlamon Jakob, pešec, ranjen; Schwinger Alojzij, korporal, bolan; Seitz Henrik, pešec, bolan; Sinte Simon, pešec, ranjen; Stary Franc, pešec, ranjen; Kühnel Jožef, praporščak, bolan; Mitteregger Karol, stotnik, bolan; Bratina Franc, pešec, bolan; Brodič Jožef, pešec, bolan; Felber Ulrik, pešec, ranjen; Freidorfer Julij, pešec, ranjen; Geiser Franc, pešec, ranjen; Glauninger Anton, pešec, bolan; Haiden Jožef, pešec, bolan; Haselbacher Janez, pešec, bolan; Horman Karol, pešec, bolan; Hubmann Jožef, pešec, bolan; Jaušnik Herman, korporal, ranjen; Jošt Franc, narednik, bolan; Tatzjäger Matija, pešec, bolan; Kern Valter, frajtar, bolan; Lovrencič Jernej, pešec, ranjen; Mihelič Franc, pešec, bolan; Pfeiffer Kajetan, pešec, bolan; Pirš Franc, pešec, bolan; Rebornik Janez, korporal, bolan; Riedl Anton, četovodja, bolan; Skrobak Adalbert, enoletni prostovoljec, bolan; Wendler F., pešec, bolan; Flucher Franc, pešec 7. stotnije, mrtev.

Pešpolk štev. 87:

Bratuš Franc, pešec, ranjen; Jančič Franc, pešec, ranjen; Janča Peter, pešec, ranjen; Keirich Jakob, pešec, ranjen; L. Klučar, pešec, ranjen; Kočevar Mihael, frajtar, bolan; Kralj Anton, pešec, ranjen; Mlinarič Martin, pešec, ranjen; Opička Stefan, pešec, bolan; Palir Alojzij, pešec, ranjen; Perič Franc, korporal, ranjen; Plevnik Peter, rezervist, ranjen; Ramšak J., pešec, ranjen; Zbogar Janez, pešec, ranjen; Sedrenjek Alojzij, rezervist, bolan; Straus Alojzij, pešec, ranjen; Valcajnk Janez, rezervist, bolan; Žužek Franc, frajtar, bolan; Veberič Franc, pešec, ranjen; Bračun Jožef, pešec, bolan; Druzovič Franc, pešec, bolan; Feguš Franc, pešec, ranjen; Gobec Franc, pešec, ranjen; Kovačič Jakob, pešec, ranjen; Klančnik Ignacij, pešec, ranjen; Knezar Franc, pešec, ranjen; Koc Franc, pešec, ranjen; Kos Janez, pešec, ranjen; Kostanjsek Franc, pešec, ranjen; Kotar Valentin, rezervist, ranjen; Kranjc Tomaž, pešec, ranjen; Scheuchenbauer Valter, poročnik, ranjen; Dokl Franc, frajtar, ranjen; Gregorič Janez, rezervist, ranjen; Ogrin Miha, pešec, ranjen; Stebik Ignacij, pešec, ranjen; Sawicki Tadej, kadet, ranjen; Corboto Nikolaj, pešec, ranjen; Demel Vinko, pešec, ranjen; Elis Jožef, pešec, ranjen; Florjančič Jožef, četovodja, ranjen; Korošec Martin, pešec, ranjen; Korošec Jakob, pešec, mrtev; Kranjc Janez, pešec, ranjen; Kustar Vinko, pešec, bolan; Kocijan Rudolf, stotnik, ranjen; Arzenšek Anton, korporal, ranjen; Borenšek L., korporal, ranjen; Grašič Tomaž, četovodja, bolan; Grošelj Ivan, pešec, bolan; Haller Alojzij, pešec, bolan; Müller Ciril, pešec, ranjen; Spajzar Vinko, pešec, ranjen; Uvšič Karol, frajtar, ranjen; Videc Jožef, pešec, ranjen; Zabevnik Matevž, frajtar, ranjen; Einfalt Vilhen, praporščak, ranjen; Babič Janez, pešec, ranjen; Drenik Jožef, pešec, ranjen; Kadivnik Anton, pešec, ranjen; Trofela Jožef, pešec, bolan; Zafuta Anton, rezervist, ranjen; Črček Franc, rezervist, ranjen; Fendre Miha, pešec, ranjen; Görschak Miha, pešec, ranjen; Hribšek Martin, narednik, ranjen; Jelenko Jožef, pešec, ranjen; Katan Janez, pešec, ranjen; Kožuh Stefan, frajtar, ranjen; Bratušek Jurij, frajtar, ranjen; Klakovčar Martin, pešec, Milcher, rezervist, ranjen; Pšenčnik Franc, pešec, ranjen; J. Vertačnik, pešec, ranjen; Vrečer Janez, pešec, ranjen; Vošnjak Franc, korporal, ranjen; Zakoušek Janez, četovodja, ranjen; M. Adzman, pešec, ranjen; Druzovič Jožef, pešec, ranjen; Anton Golincek, pešec, ranjen; Kodrin Franc, rezervist, ranjen; Friderik Mayerhofer, korporal, ranjen; Minariš Vinko, pešec, ranjen; Mohorko Martin, četovodja, ranjen; Ogrenjšek Martin, rezervist, ranjen; Podgrajšek Jurij, ranjen; Polovič Anton, ranjen; Potočnik Franc, rezervist, ranjen; Repec Franc, pešec, ranjen; Ritonja Franc, pešec, ranjen; Valenčak Miha, pešec, ranjen; Zofran Ivan, pešec, ranjen; Blatošek Karol, četovodja, ranjen; Bratušek Jurij, frajtar, ranjen; Klakovčar Martin, pešec, ranjen; Koren Franc, pešec, ranjen; Kocmut Franc, frajtar, ranjen; Strohmaier Ljudovik, korporal, ranjen; Tesovnik Franc, pešec, ranjen; Tikzian Janez, pešec, ranjen; Widrich Franc, pešec, ranjen; Žnidarič Alojzij, trobentač, ranjen.

Domobranski pešpolk štev. 26:

Čagran Jožef, pešec, bolan; Friedl Alojzij, frajtar, ranjen; Horvat Franc, korporal, ranjen; Meixner Henrik, pešec, bolan; Morčus Anton, pešec, ranjen; Papst Jožef, pešec, ranjen; Pohlin Karol, pešec, bolan; Rogulja Luka, pešec, ranjen; Struel Miha, frajtar, ranjen; Tischtagerl Janez, pešec, bolan; Brkalič Rokl, frajtar, ranjen; Halher Marko, frajtar, bolan; Gabrijel Napold, pešec, ranjen; Semsch Franc, kadet, ranjen; L. Banovšek, korporal, bolan; Brinar Franc, korporal, bolan; Fr. Hette, pešec, ranjen; Kleinwert Karol, pešec, ranjen; Leskovar Franc, frajtar, ranjen; Bendel Viljem, frajtar, bolan; Frühwirt Franc, pešec, ranjen; Glaninger Alojzij, rezervist, bolan; Klobasar Janez, pešec, ranjen; Kompolšek Martin, rezervist, ranjen; Maskatel Anton, pešec, bolan; Omerzu Jožef, rezervist, ranjen; Papst Jožef, pešec, bolan; Samek Franc, pešec, ranjen; Sorec Janez, rezervist, bolan; Dietrich Anton, rezervist, ranjen; Haas Alojzij, pešec, ranjen; Hočevar Milan, pešec, ranjen; Kacmarčič Franc, pešec, ranjen; Krum Anton, pešec, ranjen; Podmenik Gašpar, korporal, ranjen; Čep Matija, pešec, bolan; Kowatich Andrej, pešec, ranjen; Marhold Oton, pešec, ranjen; Schmidt Rihard, pešec, ranjen; Stuhel Alojzij, pešec, bolan; Teos Jožef, pešec, ranjen; Vrečko Jožef, pešec, ranjen; Janez Dlochy, pešec, ranjen.

Razni:

Slana Franc iz Kraljencev pri Sv. Juriju ob Ščavnici, domobranski pešpolk št. 24, mrtev. — Sulcer Franc, doma iz Selnice ob Muri, lovski bataljon št. 9, 4. stotnija, težko ranjen.

O p o m b a: Uredništvo ne prevzame nobene odgovornosti za resničnost izkazov o padlih in ranjenih. Mi smo te podatke posneli po različnih virih, ki pa mnogokrat niso popolnoma zanesljivi. Posebno glede imen se mnoge v teh izkazih mnogokrat na sled velikim pogrškom. — Da zamoremo naše izkaze o padlih, ranjenih in ujetih izpopolniti, prosimo, da se nam poroča, če ima kdo kake zasebne podatke. — Kdor želi imeti natančna obvestila o padlih in ranjenih, naj si naroči uradne izkaze v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

POZOR!

Radi opustitve najstarejše narodne manufakturne trgovine

Karola VANIČA :: Celje :: Narodni dom

Ustanovljeno 1880.

prodaja se vse pod lastno ceno.

Ustanovljeno 1880

POZOR!

POZOR!

Najnovejše poročilo:

Ker je sedaj mnogo obitelji, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarčič :: Maribor,

Gospodsk ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki :

Celje, Narodni dom.

Franc Kolenc

Kupim suhe gobe, vinski kamen in vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah. Vedno sveže špecerijsko blago po najnižjih cenah v trgovini s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi prav dobro:

Sukneno blago (štoki za moške in dečke).
Novomodno volno za ženske in dekleta.
Najnovejše perilno blago za obleke in bluze.
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače.
Blago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace.
Srajce izdelovane vseh velikosti za moške in ženske.
Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlasa.
Zmkrj novosti robov iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zato je pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor

Gospodsk ul. D. (Herreng. D.)

JOŽEF NEKREP

tesarski mojster in stavbeni podjetnik
Maribor, Mozartstr. št. 59
se priporoča posestnikom in zavodom za prevzete vse popravil in novih stavov v mestu in na deželi po najnižji ceni. Delo izvršim 88 točno in solidno.

Pozor Pozor

Najnovejši ter najcenejši aparati za kuhanje s spirito. Patentovani z varstveno znamko „J W“ Mala poraba špirta, eksplozije in popravila popolnoma izključno. Ibejo se preprodajalci.

J. Vajda Ljubljana

Sv. Petra cesta 43/20.

Ure

Točna posrežba

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura	K 8-50
Pristna srebrna ura	K 7-—
Original omega ura	K 24-—
Kuhinjska ura	K 10-—
Budilka, niklasta	K 8-—
Poročni prstani	K 2-—
Srebrne verižice	K 2-—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gospodsk ulica 26

Kupujem zlato in srebro.

Pohištvo razpošilja na vse strani trgovina s pohištvom

KARL PREIS, MARIBOR, Stolni trg 6.

Največja in najcenejša razpošiljalnica za pohištvo in posteljno blago.

Navadno pohištvo od K 100. Pohištvo iz trdega lesa od K 200. Popolna oprava za neveste od K 120—5000 K. Popolna kuhinjska oprava od K 40—120 K. Za spalnice, jedilnice, gospodske sobe in salone iz orehovega, hrastovega, bukovega lesa iz macesna in javorja, iz mahagonijovega in iz palisandrovega lesa v bogati izbiri po zelo nizkih cenah. Razni posamezni deli posebno poceni. Posebni oddelki za pohištvo iz železa, medenine in tapetiranega pohištva. Sloboden nakup. Slobodno na ogled. Ilustrovani ceniki brezplačno!

Obleke

iz modernega in najboljšega blaga v vsaki velikosti izdeluje točno in solidno po najnižjih cenah

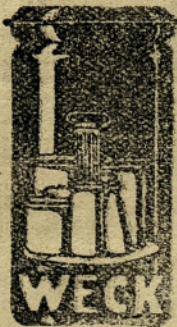
Jakob Vezjak

krojaški mojster

v Mariboru

Grajski trg, v gradu

Imam tudi bogato zalogo izdelanih oblek.

Weckove steklenice in aparati za vkuhanje

sadja, zelenja in mesa so priznane kot najboljše, kar spričujejo mnogobrojna navidešna odlikovanja

Ne kupujte različnih maric

Weckove steklenice

Franc Str

veletrgovina s steklom, kamil, šipan

Najugodnejši vir za nakup šolskih predmetov za trgovce in šole

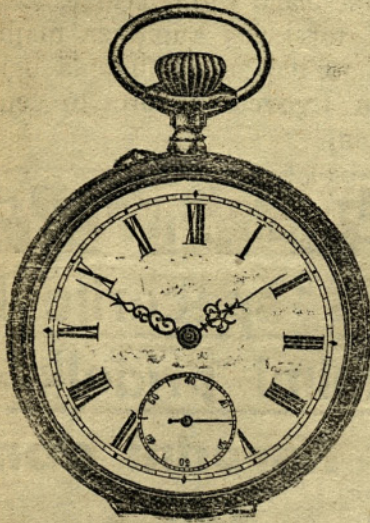
kakor raznovrsten pisarnski, konceptni in strojepisarnski papir, svinčnike, kamenčke, tablice, radirke, črnilo, šolske arvarne svinčnike, kreda, gobice itd. se dobivajo v veliki izbiri pri trdki

ar & Leskovšek Celje

in zvezkov, risank in risalnih skladov in šolskih tisko in ilustrirani cenik bre plačo na razpolago.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah

Srebrne ure za fante od 7
Srebrne ure damske od 8
Srebrne verižice od K 2 4
Sreb. verižice damske K 3 6
Zlate damske ure od 26

Za vsako uro se jamo

Precizijske ure, Schafhauser
Zenith, Omega, Eterne.

Očala: Za kratkovidne nov
zbojšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvor

Veletrgovina s specerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnika: Celje

Graška ulica šte. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

A. Wesjak, Maribor

„Pri železnici“

Glavni trg, vogal Stolne ulice

Priporočam svojo ogromno zalogo perilnega, manufakturnega in raznovrstnega konfekcijskega blaga po jako znižanih cenah.

Spodnještaj. ljudska hranilnica in posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge
Za nalaganje po pošti so poštne hranilne vloge

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih navodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejema vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 % od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plača posojilnica sama.	Daje posojilo na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.	Uradne ure za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne. - Posojilnica daje tudi domače hranilnike, -
--	--	---

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

Denarni zavod spodnještaj. trgovstva in obrtništva — Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

sprejema vloge na knjižice od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

otvarja tekoče račune, eskomptuje menice in knjižne terjatve, prevzema zaveze, oskrbuje inkaso in obavlja sploh vse ji zaupane denarne posle po najkulantnejših pogojih.